

GRONDWETTELIJK HOF

VERSLAG 2021

VOORWOORD	3
 HOOFDSTUK 1. JURIDISCH KADER VAN DE WERKING VAN HET HOF IN 2021	 4
A. Bevoegdheid van het Hof	4
1. HET GRONDWETTELIJK HOF ALS BEHOEDER VAN DE GRONDWET... 4	
2. HET GRONDWETTELIJK HOF ALS TOEZICHTER OP WETSKRACHTIGE NORMEN	4
B. De toegang tot het Grondwettelijk Hof	5
C. De rechtspleging voor het Grondwettelijk Hof.....	6
1. DE SCHRIFTELIJKE EN TEGENSPREKELIJKE AARD VAN DE RECHTSPLEGING	6
2. INLEIDING EN TOEWIJZING VAN DE ZAAK.....	6
3. DE BEHANDELING VAN DE ZAAK.....	7
4. EVENTUELE TERECHTZITTING EN BERAAD OVER DE ZAAK.....	8
5. DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN HUN GEVOLGEN	8
6. DE GEWAARBORGDE ANONIMITEIT VAN DE PARTIJEN IN BEKENDMAKINGEN	10
 HOOFDSTUK 2. Statistieken van de activiteiten van het Hof in 2021	 12
1. ALGEMEEN	12
2. ARRESTEN OP BEROEP TOT VERNIETIGING.....	15
3. ARRESTEN OP VORDERING TOT SCHORSING	16
4. ARRESTEN OP PREJUDICIËLE VRAAG	17
 HOOFDSTUK 3. ORGANISATIE EN ACTIVITEITEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF IN 2021	 19
A. De inrichting van het Grondwettelijk Hof.....	19
1. WETTELIJKE REGELING VAN DE INRICHTING	19
2. PERSONALIA IN 2021.....	19
B. Werking van het Hof.....	20
1. RECHTSPREKENDE ACTIVITEIT.....	20
2. WERKINGSMIDDELEN.....	20

3. PERSONEELSFORMATIE	22
4. INFORMATISERING	22
5. COMMUNICATIE	22
5.1. De cel « media »	22
5.2. De website van het Hof	23
6. NATIONALE EN INTERNATIONALE CONTACTEN	24
6.1. Bezoeken aan het Hof	24
6.2. Deelname aan nationale en internationale bijeenkomsten	24
6.3. Andere vormen van nationale en internationale samenwerking	24
HOOFDSTUK 4. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKE ARRESTEN DIE IN 2021 DOOR HET HOF ZIJN UITGESPROKEN	26
BIJLAGEN	54
A. Samenstelling van het Hof in 2021	55
B. Datum van bekendmaking in het <i>Belgisch Staatsblad</i> van de arresten die het Hof in 2021 heeft gewezen	56
C. Stand van de zaken waarin een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie is gesteld	61
D. Stand van de zaken die samenhangen met de gezondheids crisis (beëindigde zaken in grijs) - Bijgewerkt tot 15 juli 2022	63

VOORWOORD

Dit jaarverslag, gewijd aan de activiteiten van het Hof in 2021, is het negentiende jaarverslag dat door het Grondwettelijk Hof van België wordt gepubliceerd. Sinds enkele jaren verschijnt het enkel in elektronische vorm, waardoor het gemakkelijker kan worden geraadpleegd, mede dankzij het gebruik van hyperlinks. De lezer die meer informatie wenst, kan de website van het Hof (www.const-court.be) raadplegen. Op die site kan men zich ook inschrijven op de elektronische nieuwsbrief, zodat kennis kan worden genomen van de arresten zodra zij worden gewezen. Wie geïnteresseerd is in een of meer welbepaalde zaken, kan eveneens, op eenvoudige aanvraag op dezelfde site, worden verwittigd van de beslissingen die in die zaken worden gewezen.

De corona-pandemie en de beperkingen die deze heeft teweeggebracht op het vlak van de werkorganisatie, zijn blijven voortbestaan in het jaar 2021, met een variabele intensiteit naar gelang van de periodes. Het Hof heeft de aanpassing van zijn werkwijze waartoe het in 2020 heeft besloten, gehandhaafd, waardoor het flexibel heeft kunnen reageren op de schommelingen van de pandemie in de loop van dat jaar. Het heeft zich tevens toegelegd op het wegwerken van zijn achterstand, onder meer dankzij de aanwerving van extra referendarissen.

In 2021 heeft het Hof 193 arresten gewezen, waarmee het 246 zaken heeft afgehandeld. Het verslag bevat, behalve de gedetailleerde statistieken (hoofdstuk 2), ook een overzicht van het juridisch kader dat van toepassing is op de bevoegdheid en de rechtspleging (hoofdstuk 1), een uiteenzetting van de activiteiten van het Hof in 2021, waaronder de middelen waarover het beschikt om zijn opdrachten en betrekkingen op nationaal en internationaal niveau te volbrengen (hoofdstuk 3) en een samenvatting van de in dat jaar gewezen arresten die, vanwege hun belang voor de maatschappij, het voorwerp hebben uitgemaakt van een pers- of twitterbericht (hoofdstuk 4).

Het aantal aanhangigmakingen bij het Grondwettelijk Hof en de samenvatting van zijn activiteiten tonen ook dit jaar aan, voor zover nodig, dat de door het Hof uitgeoefende grondwettigheidstoets van wetstekrachtige normen van essentieel belang is voor het behoud van de rechtsstaat en de democratie.

Pierre NIHOUL

Luc LAVRYSEN

Voorzitters van het Grondwettelijk Hof

HOOFDSTUK 1. JURIDISCH KADER VAN DE WERKING VAN HET HOF IN 2021

A. BEVOEGDHEID VAN HET HOF

1. HET GRONDWETTELIJK HOF ALS BEHOEDER VAN DE GRONDWET

Het Grondwettelijk Hof is op grond van artikel 142 van de Grondwet exclusief bevoegd om, bij wege van arrest, uitspraak te doen over bevoegdheidsconflicten tussen de verschillende wetgevers en over de schending, door wetten, decreten en ordonnanties, van de artikelen 10, 11 en 24 van de Grondwet en van de artikelen van de Grondwet die de bijzondere wet bepaalt.

Het Grondwettelijk Hof toetst in de eerste plaats de wetskrachtige normen aan de regels die de onderscheiden bevoegdheden van de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten bepalen. Die bevoegdheidsregels zijn opgenomen zowel in de Grondwet als in de (meestal met een bijzondere meerderheid aangenomen) wetten met betrekking tot de hervorming van de instellingen in het federale België.

Daarnaast doet het Grondwettelijk Hof uitspraak omtrent de schending, door een wetskrachtige norm, van de fundamentele rechten en vrijheden gewaarborgd in titel II van de Grondwet (de artikelen 8 tot en met 32) en van de artikelen 143, § 1 (het beginsel van de federale loyaliteit), en door de artikelen 170 (het wettigheidsbeginsel in fiscale zaken), 172 (het gelijkheidsbeginsel in fiscale zaken) en 191 (de bescherming van de vreemdelingen) van de Grondwet.

2. HET GRONDWETTELIJK HOF ALS TOEZICHTER OP WETSKRACHTIGE NORMEN

Het Grondwettelijk Hof is in beginsel uitsluitend bevoegd om wetskrachtige normen te toetsen. Met wetskrachtige normen zijn bedoeld zowel de materiële als formele bepalingen aangenomen door het federale parlement (wetten) en door de parlementen van de gemeenschappen en de gewesten (decreten en ordonnanties). Alle andere normen, zoals koninklijke besluiten, besluiten van de regeringen van gemeenschappen en gewesten, ministeriële besluiten, verordeningen en besluiten van provincies en gemeenten, evenals rechterlijke beslissingen vallen buiten de bevoegdheid van het Hof.

Hierop bestaan twee uitzonderingen. Zo is het Hof sedert 2014 ook bevoegd om de beslissingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers of van haar organen betreffende de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van die wetgevende vergadering te toetsen. Bij de toetsing van die beslissingen controleert het Hof de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, evenals de overschrijding en de afwending van macht, en niet enkel de voormelde referentienormen.

Eveneens sedert 2014 is het Grondwettelijk Hof bevoegd om bij wege van (*preventieve*) beslissing uitspraak te doen over ieder voorstel voor een volksraadpleging die de gewesten kunnen organiseren in de meeste aangelegenheden die onder hun bevoegdheid vallen. Het Hof is ermee belast om vóór de organisatie van de volksraadpleging na te gaan of die in overeenstemming is met de organieke bepalingen die de gewestelijke volksraadplegingen regelen, en met de andere grondwets- en wetbepalingen waaraan het Hof toetst. De volksraadpleging mag niet worden georganiseerd zolang het Hof geen gunstige beslissing heeft genomen.

Van die laatste bevoegdheden diende het Grondwettelijk Hof in 2021 geen gebruik te maken.

B. DE TOEGANG TOT HET GRONDWETTELIJK HOF

Ter toetsing van de grondwettigheid van wetstekrachte normen kan een zaak voor het Grondwettelijk Hof worden ingeleid met een beroep tot vernietiging of met een prejudiciële vraag van een rechtscollege.

Een *beroep tot vernietiging*, dat in beginsel (enkele bijzondere gevallen buiten beschouwing gelaten) moet worden ingesteld binnen zes maanden na de bekendmaking van de bestreden norm in het *Belgisch Staatsblad*, kan worden ingediend door de Ministerraad en de regeringen van de gemeenschappen en de gewesten, door de voorzitters van alle wetgevende vergaderingen, op verzoek van twee derde van hun leden en door de natuurlijke of rechtspersonen, zowel privaatrechtelijke als publiekrechtelijke en zowel van Belgische als van vreemde nationaliteit. Die laatste categorie van personen moet « doen blijken van een belang »: in hun verzoekschrift aan het Hof moeten zij aantonen dat zij persoonlijk, rechtstreeks en ongunstig kunnen worden geraakt door de bestreden norm.

Het beroep werkt niet schorsend. Om te vermijden dat de bestreden norm tussen het ogenblik van het instellen van het beroep en de uitspraak van het arrest een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou berokkenen en een latere retroactieve vernietiging geen nut meer zou hebben, kan het Hof in uitzonderlijke omstandigheden op verzoek van de indiener van het beroep de schorsing van de bestreden norm bevelen in afwachting van een uitspraak over de grond van de zaak binnen drie maanden na een schorsingsarrest. Een dergelijke vordering tot schorsing moet worden ingesteld binnen drie maanden na de bekendmaking van de bestreden norm in het *Belgisch Staatsblad*.

Daarnaast kan een zaak worden ingeleid met *een prejudiciële vraag*. Indien in een zaak voor een rechtscollege een vraagstuk rijst van overeenstemming van wetten, decreten en ordonnanties met de regels tot verdeling van de bevoegdheden tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten of met de artikelen 8 tot 32, 143, § 1, 170, 172 of 191 van de Grondwet, dan moet dat rechtscollege hierover in beginsel een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof stellen. Die

verplichting vloeit voort uit het feit dat het Grondwettelijk Hof beschikt over het monopolie om wetstekende normen te toetsen aan de grondwetsbepalingen en de wetstekingen waarvoor het bevoegd is. Wanneer een rechtscollège een vraag stelt, wordt de procedure voor dat rechtscollège opgeschort in afwachting van het antwoord van het Hof.

In de andere rechtsplegingen komt het de voorzitter van het betrokken gewestparlement toe om de toetsing van de organisatie van een gewestelijk referendum voorafgaandelijk aan de organisatie ervan voor te leggen aan het Hof, respectievelijk de kandidaat aan wie de Kamer van volksvertegenwoordigers of haar organen een sanctie hebben opgelegd betreffende de controle van bepaalde verkiezingsuitgaven, een beroep tegen die beslissing in te stellen binnen een termijn van dertig dagen na de kennisgeving van de sanctie.

C. DE RECHTSPLEGING VOOR HET GRONDWETTELIJK HOF

1. DE SCHRIFTELIJKE EN TEGENSPREKELIJKE AARD VAN DE RECHTSPLEGING

De rechtspleging voor het Grondwettelijk Hof, die wordt geregeld in de bijzondere wet van 6 januari 1989 en in de richtlijnen van het Hof betreffende de rechtspleging, heeft een hoofdzakelijk schriftelijk en tegensprekelijk karakter. De procedures voor de beroepen tot vernietiging en de prejudiciële vragen zijn grotendeels gelijk, behalve uiteraard wat betreft de wijze waarop de zaken worden ingediend en de gevolgen van de arresten. De, hoofdzakelijk schriftelijke, rechtspleging die geldt voor de uitoefening van de andere bevoegdheden (toetsing van de organisatie van gewestelijke volksraadplegingen en van beslissingen inzake verkiezingsuitgaven) is geïnspireerd op die waarin is voorzien voor de toetsing van de grondwettigheid van de wetstekende normen (voor meer details hierover, zie de website van het Hof).

2. INLEIDING EN TOEWIJZING VAN DE ZAAK

Een *beroep tot vernietiging* wordt ingediend door de aangetekende verzending van een verzoekschrift. Er dient in herinnering te worden gebracht dat de verplichting om bij elk verzoekschrift (of elke memorie) tien door de ondertekenaar voor eensluidend verklaarde afschriften te voegen, is opgeheven. De toezending van bijkomende papieren exemplaren biedt volstrekt geen meerwaarde, omdat alle stukken, behoudens het inleidende verzoekschrift of de inleidende verwijzingsbeslissing, intern louter digitaal beschikbaar worden gesteld via opneming in het elektronische dossier.

Prejudiciële vragen worden bij het Hof aanhangig gemaakt door de overzending van een door de voorzitter en de griffier ondertekende expeditie van de beslissing tot verwijzing.

Zaken kunnen bij het Hof worden ingeleid al naar gelang van het geval in het Nederlands, het Frans of het Duits, maar het onderzoek gebeurt in het Nederlands of het Frans, volgens de regels bepaald in de bijzondere wet van 6 januari 1989.

Elke zaak wordt, na inschrijving op de rol, toegewezen aan een zetel van zeven rechters volgens een bij de wet bepaald systeem, onverminderd de mogelijkheid om de zaak aan het Hof in voltallige zitting voor te leggen. In elke zaak worden de eerste Nederlandstalige en de eerste Franstalige rechter van die zetel aangewezen als rechter-verslaggever. Samen met hun referendarissen staan zij in voor de voorbereiding van de zaak.

3. DE BEHANDELING VAN DE ZAAK

In het kader van een filterprocedure kunnen zaken die klaarblijkelijk niet tot de bevoegdheid van het Hof behoren of klaarblijkelijk niet ontvankelijk zijn, worden behandeld door een « beperkte kamer », bestaande uit de voorzitter en de twee rechters-verslaggevers. Indien een beroep tot vernietiging klaarblijkelijk gegrond of niet-gegrond is, een prejudiciële vraag klaarblijkelijk ontkennend of bevestigend moet worden beantwoord of de zaak, wegens de aard ervan of de relatieve eenvoud van de erin opgeworpen problemen, snel kan worden behandeld, kan de zaak eveneens worden afgedaan met een arrest gewezen op voorafgaande rechtspleging. In dat geval beslist de zetel van zeven rechters. Behoudens toepassing van de filterprocedure, wordt in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt dat bij het Hof een zaak aanhangig is gemaakt. Naast de verzoekende partijen (bij beroepen tot vernietiging) en de partijen voor de verwijzende rechter (bij prejudiciële vragen) kunnen ook belanghebbende derden aldus schriftelijk tussenkomen. De verschillende wetgevende vergaderingen en regeringen kunnen in elke zaak tussenkomen.

Na verloop van de tijd die nodig is voor het uitwisselen van de schriftelijke stukken en voor het onderzoek door de rechters-verslaggevers en hun referendarissen, beoordeelt het Hof of de zaak klaar is om te worden onderzocht, dan wel of er bijkomende vragen moeten worden gesteld aan de partijen die binnen de door het Hof bepaalde termijn of ter terechtzitting moeten worden beantwoord. Het Hof beslist bij die gelegenheid eveneens of een terechtzitting moet worden gehouden en zo ja, de datum waarop zij plaatsvindt.

Alle partijen die een beroep of een memorie hebben ingediend, worden in kennis gesteld van die « beschikking van ingereedheidbrenging » en ontvangen een schriftelijk verslag van de rechters-verslaggevers. Indien het Hof van oordeel is dat geen terechtzitting nodig is, kan elke partij binnen een termijn van zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van de beschikking van ingereedheidbrenging verzoeken om te worden gehoord. Bij ontstentenis daarvan wordt de zaak in beraad genomen op de dag die in de beschikking van ingereedheidbrenging is vastgesteld (artikel 90 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof).

Bij de ingereedheidbrenging van de zaken¹ ingesteld op beroep tot vernietiging en op prejudiciële vraag besliste het Hof in 2021 in bijna alle gevallen, met uitzondering van de zaak met rolnummer 7328 (arrest nr. 99/2021), dat er geen aanleiding was om een terechtzitting te houden. Wanneer een vordering tot schorsing wordt ingesteld, moet het Hof ambtshalve een terechtzitting vaststellen, behalve in het kader van de voorafgaande rechtspleging. In 2021 was dat het geval in elf zaken. In drie arresten werd besloten tot schorsing. In één zaak (de zaak met rolnummer 7501, waarbij in het arrest nr. 32/2021 werd besloten tot schorsing), stelde het Hof voor het onderzoek ten gronde, dat werd afgerond met het arrest nr. 76/2021, geen ambtshalve terechtzitting vast. In twee andere arresten (arresten nrs. 45/2021 en 46/2021), waarin het Hof besloot tot gedeeltelijke schorsing, beval het dat die schorsingen verder uitwerking hebben tot de datum van bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* van de arresten waarbij ten gronde uitspraak wordt gedaan over (het geheel van) de beroepen tot vernietiging.

In 2021 werden 17 terechtzittingen georganiseerd (2 meer dan in 2020), tijdens welke 49 zaken werden behandeld. Gemiddeld stonden er dus net geen 3 zaken op de agenda van een terechtzitting. Het groter aantal terechtzittingen wordt mede verklaard door het feit dat de veiligheidsmaatregelen die het Hof in acht nam om de zitting maximaal coronaproof te laten verlopen, onverminderd van toepassing zijn gebleven.

Uit de 193 arresten die in 2021 werden gewezen, blijkt dat er 49 werden gewezen nadat een terechtzitting had plaatsgevonden. In 8 van de zaken die tot deze arresten hebben geleid, werden de pleidooien gehouden in 2020.

4. EVENTUELE TERECHTZITTING EN BERAAD OVER DE ZAAK

Indien het Hof, ambtshalve of op verzoek van een van de partijen, heeft besloten tot een openbare terechtzitting, brengt de eerste rechter-verslaggever bij die gelegenheid verslag uit over de zaak. De tweede rechter-verslaggever, die tot de andere taalgroep behoort, kan een aanvullend verslag uitbrengen. Alle partijen die schriftelijke stukken hebben ingediend, kunnen mondeling pleiten (in het Nederlands, het Frans of het Duits, met simultaanvertaling), in persoon of vertegenwoordigd door een advocaat.

Vervolgens neemt het Hof de zaak in beraad. Het Hof beslist bij meerderheid van stemmen. In voltallige zitting is bij staking van stemmen de stem van de voorzitter in functie beslissend. De beraadslagingen van het Hof zijn geheim. In het weergeven van « *concurring opinions* » of « *dissenting opinions* » (analoge of afwijkende meningen van rechters) is niet voorzien.

5. DE ARRESTEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF EN HUN GEVOLGEN

Het Hof dient een arrest te wijzen binnen twaalf maanden na de indiening van de zaak. Dit is een termijn van orde. De arresten van het Grondwettelijk Hof zijn van

¹ Onder zaak wordt, voor alle duidelijkheid, hier verstaan de op zichzelf staande zaak of de samengevoegde zaken die leiden tot één arrest.

rechtswege uitvoerbaar en niet vatbaar voor beroep. Zij worden in het Nederlands en het Frans gewezen. Zij worden bovendien ook in het Duits gewezen voor de beroepen tot vernietiging en voor de zaken die in het Duits aanhangig zijn gemaakt.

Zij kunnen door de voorzitters worden uitgesproken in openbare terechtzitting. Indien dat niet het geval is, geldt de bekendmaking ervan op de website van het Hof als uitspraak. Naast die bekendmaking (integraal in het Nederlands en het Frans en bij uittreksel in het Duits) vergemakkelijken registers een raadpleging van de rechtspraak. De arresten worden bovendien bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*.

De gevolgen van de arresten van het Grondwettelijk Hof zijn verschillend naargelang zij zijn uitgesproken in het kader van een beroep tot vernietiging dan wel in het kader van een prejudiciële vraag.

Indien het *beroep tot vernietiging* gegrond is, wordt de bestreden wetskrachtige normen norm geheel of gedeeltelijk vernietigd. Vernietigingsarresten hebben een absoluut gezag van gewijsde vanaf hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*. Een vernietiging werkt retroactief, dat wil zeggen dat de vernietigde norm moet worden geacht nooit te hebben bestaan. Indien nodig kan het Grondwettelijk Hof de terugwerkende kracht van de vernietiging verzachten door de gevolgen van de vernietigde norm te handhaven. Wanneer het Hof dat laatste niet doet, blijven de administratieve akten en reglementen en de rechterlijke beslissingen die op de vernietigde wetskrachtige bepaling zijn gesteund, bestaan. Naast het gebruik van de gewone rechtsmiddelen waar dat nog mogelijk is, laat de bijzondere wet toe dat definitieve rechterlijke beslissingen of administratieve akten en reglementen die zijn gesteund op een naderhand vernietigde wetskrachtige norm worden ingetrokken of nog worden bestreden, voor zover dat wordt gevraagd binnen zes maanden na de bekendmaking van het arrest van het Hof in het *Belgisch Staatsblad*. Het openbaar ministerie en de belanghebbende partijen beschikken daartoe over buitengewone rechtsmiddelen. De door het Grondwettelijk Hof gewezen arresten waarbij beroepen tot vernietiging worden verworpen, zijn bindend voor de rechtscolleges wat de door die arresten beslechte rechtspunten betreft.

De gevolgen van een arrest op een *prejudiciële vraag* zijn enigszins anders. Het rechtscollege dat de prejudiciële vraag heeft gesteld, evenals elk ander rechtscollege dat in dezelfde zaak uitspraak doet (bijvoorbeeld in hoger beroep), moeten voor de oplossing van het geschil naar aanleiding waarvan de prejudiciële vraag is gesteld, zich voegen naar het antwoord dat het Hof op de vraag heeft gegeven. Sedert de aanneming van de bijzondere wet van 25 december 2016 (*Belgisch Staatsblad*, 10 januari 2017) kan het Hof, wanneer het een schending heeft vastgesteld, bij wege van algemene beschikking, de gevolgen van de bij een arrest op prejudiciële vraag ongrondwettig bevonden bepalingen definitief of voorlopig handhaven voor de termijn die het vaststelt (artikel 28, laatste lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof). Bovendien begint, vanaf de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het prejudicieel arrest waarbij een schending is vastgesteld, een nieuwe termijn van zes maanden te lopen

voor het instellen van een beroep tot vernietiging van de betrokken wetskrachtige norm.

6. DE GEWAARBORGDE ANONIMITEIT VAN DE PARTIJEN IN BEKENDMAKINGEN

Ter bescherming van het privéleven kan de voorzitter, ambtshalve of op eenvoudig verzoek van een partij of een belanghebbende derde, in elke fase van de rechtspleging en zelfs na de uitspraak van het arrest, beslissen dat de vermeldingen die toelaten hen rechtstreeks te identificeren, vanaf het meest gerede ogenblik zullen worden weggelaten in elke publicatie waartoe het Hof krachtens de bijzondere wet of op eigen initiatief zou overgaan of is overgegaan (artikel 30^{quater} van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof). Ter verduidelijking van zijn beleid ter zake stelde het Hof in zijn administratieve vergadering van 16 juli 2019 nieuwe richtlijnen op die werden bekendgemaakt op de website van het Hof.

Het Hof heeft beslist dat zijn arresten in beginsel de identiteit van de betrokken partijen vermelden. Van de grondwettelijke waarborg van de openbaarheid van de rechtsbedeling kan slechts worden afgeweken om gegronde redenen ter bescherming van het privéleven. Daaruit volgt dat de voorzitter dan ook niet, zoals voorheen, elk verzoek tot anonimisering inwilligt op eenvoudige vraag.

Elke partij of belanghebbende derde kan, overeenkomstig artikel 30^{quater} van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, een verzoek tot anonimisering indienen om te voorkomen dat hij of zij kan worden geïdentificeerd in een arrest van het Grondwettelijk Hof.

Een gemotiveerd verzoek tot anonimisering kan aan het Hof worden gericht op elk tijdstip, zelfs bij gewone brief. Om de optimale bescherming van de persoonsgegevens te verzekeren en voor het goede verloop van de procedure, is het echter aangewezen dat partijen dat verzoek reeds uitdrukkelijk kenbaar maken in hun verzoekschrift (bij het indienen van een beroep tot vernietiging) of in hun eerste memorie (in het kader van een prejudiciële procedure, nadat zij uitdrukkelijk op die mogelijkheid zijn gewezen in de kennisgeving die, op basis van artikel 77 van de bijzondere wet op het Grondwettelijk Hof, wordt gedaan aan de partijen in het bodemgeschil).

De partijen of belanghebbende derden dienen de impact te preciseren die de bekendmaking van het arrest op hen kan hebben en dienen uiteen te zetten op welke wijze deze openbaarheid het recht op eerbiediging van hun privéleven zou schaden.

Bij het nemen van een beslissing zal de voorzitter rekening houden met de toelichting van de partij of de belanghebbende derde. Indien de voorzitter het verzoek inwilligt, zal hij of zij ook beslissen over de meest passende maatregelen die moeten worden genomen om de partij of de belanghebbende derde te beschermen tegen identificatie. De anonimisering geschiedt door het vermelden van de initialen, tenzij die wijze de identificatie van de betrokken partij toch

mogelijk zou maken, in welk geval een andere lettercombinatie kan worden gekozen.

In dezelfde richtlijnen bevestigt het Hof de mogelijkheid om ambtshalve over te gaan tot anonimisering in uitzonderlijke omstandigheden.

In 2021 werd in 44 arresten overgegaan tot gehele of gedeeltelijke anonimisering van partijen. Die anonimisering geldt niet alleen voor natuurlijke personen maar kan ook worden doorgevoerd voor een rechtspersoon (zie arresten 52/2016 en 139/2019). In 2021 werd de (gedeeltelijke ²) anonimisering in 4 arresten uitdrukkelijk aangevraagd.

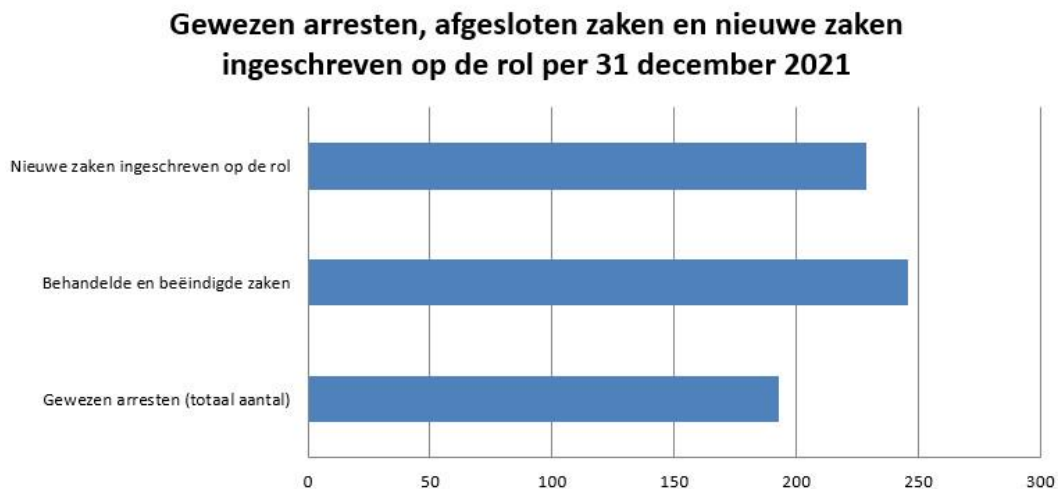
In de meerderheid van de arresten waarin wordt geanonimiseerd, namelijk in 40 van de 44 hiervoor vermelde arresten, geschiedde de anonimisering bijgevolg ambtshalve.

² In de zaken die aanleiding hebben gegeven tot de arresten nrs. 113/2021 en 177/2021 werd de anonimisering door sommige partijen respectievelijk door één partij gevraagd.

HOOFDSTUK 2. STATISTIEKEN VAN DE ACTIVITEITEN VAN HET HOF IN 2021³

1. ALGEMEEN

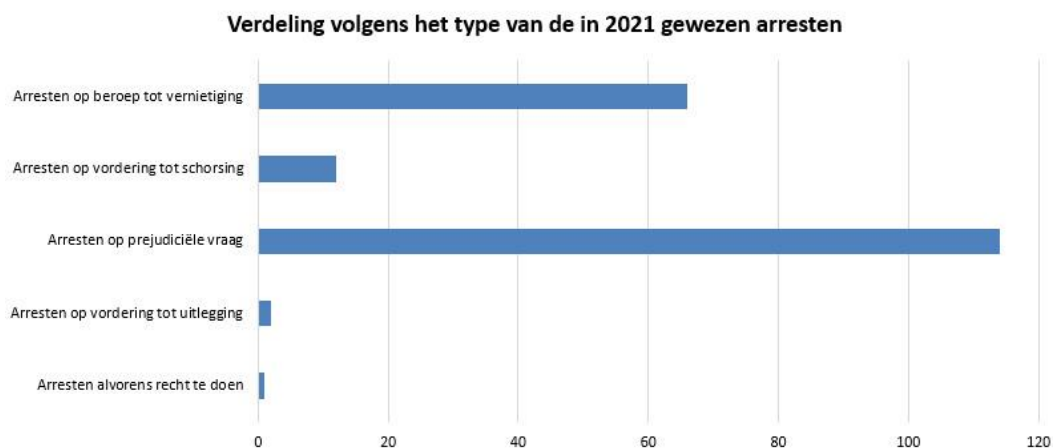
1.1. In 2021 heeft het Hof 193 arresten gewezen. Het heeft daarmee 246 zaken definitief afgesloten. Gedurende hetzelfde jaar werden bij het Hof 229 nieuwe zaken aanhangig gemaakt.

1.2. In 2021 werden twaalf arresten gewezen op vordering tot schorsing, 114 op prejudiciële vraag, 66 op beroep tot vernietiging en twee op vordering tot uitlegging (arresten *nrs.* 41/2021 en 193/2021). Eén arrest is een arrest alvorens recht te doen, arrest *nr.* 50/2021, waarbij door het Hof een prejudiciële vraag wordt gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

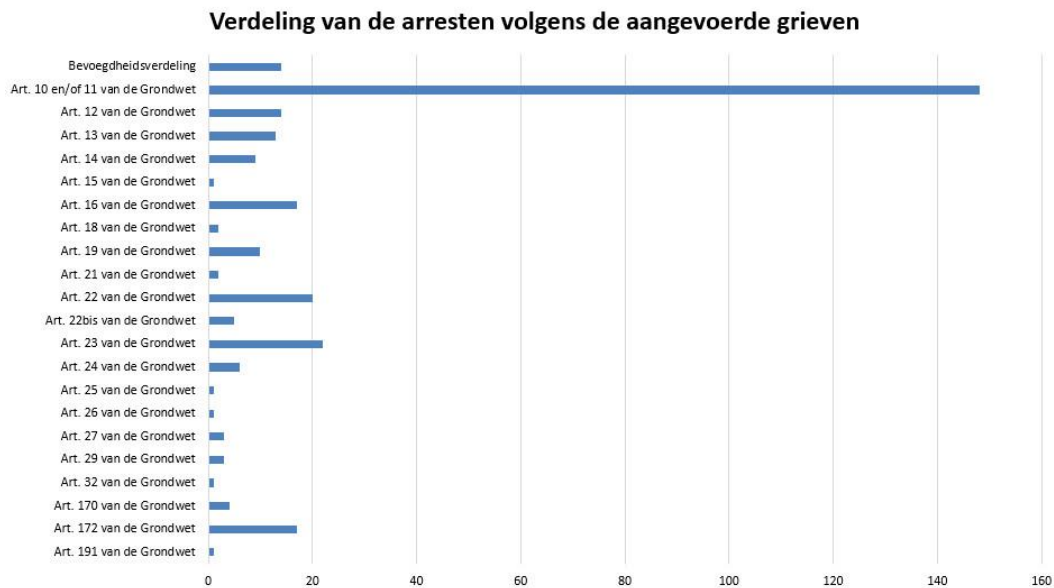
Het verschil tussen het totale aantal uitgesproken arresten en de som van de arresten gewezen op vordering tot schorsing, beroep tot vernietiging, prejudiciële vraag en vordering tot uitlegging is toe te schrijven aan het feit dat het Hof eenmaal (arrest *nr.* 127/2021) in één enkel arrest uitspraak heeft gedaan over een vordering tot schorsing en een beroep tot vernietiging.

³ Uitgewerkt door Viviane MEERSCHAERT, adviseur bij het Grondwettelijk Hof, met medewerking van Vanessa GERENDAL, eerste deskundige bij het Grondwettelijk Hof, op grond van de gegevens die door de diensten van het Hof ter beschikking werden gesteld.

1.3. Verdeling van de arresten op grond van de aangevoerde grieven :

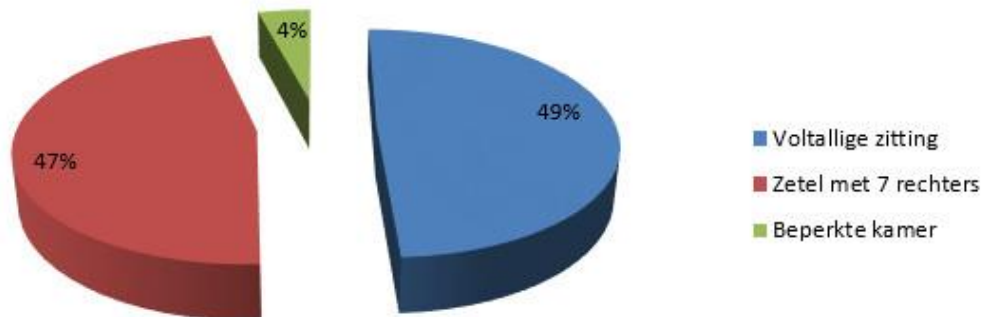
Soort in het geding zijnde contentieux	
Bevoegdheidsverdeling	14
Art. 10 en/of 11 van de Grondwet	148
Art. 12 van de Grondwet	14
Art. 13 van de Grondwet	13
Art. 14 van de Grondwet	9
Art. 15 van de Grondwet	1
Art. 16 van de Grondwet	17
Art. 18 van de Grondwet	2
Art. 19 van de Grondwet	10
Art. 21 van de Grondwet	2
Art. 22 van de Grondwet	20
Art. 22bis van de Grondwet	5
Art. 23 van de Grondwet	22
Art. 24 van de Grondwet	6
Art. 25 van de Grondwet	1
Art. 26 van de Grondwet	1
Art. 27 van de Grondwet	3
Art. 29 van de Grondwet	3
Art. 32 van de Grondwet	1
Art. 170 van de Grondwet	4
Art. 172 van de Grondwet	17
Art. 191 van de Grondwet	1

1.4. Gedurende dezelfde periode heeft het Hof negentien keer toepassing gemaakt van de voorafgaande rechtspleging. Het besluit in vijf arresten tot een klaarblijkelijke niet-ontvankelijkheid – in één arrest wegens de niet-bevoegdheid van het Hof, in één arrest wegens gebrek aan belang, in één arrest omdat het beroep geen voorwerp meer heeft, in een ander arrest wegens de niet-bevoegdheid van het Hof enerzijds en wegens laattijdigheid van het beroep anderzijds, en ten slotte in één arrest omdat de prejudiciële vraag geen antwoord behoeft – en in drie arresten tot een klaarblijkelijke niet-bevoegdheid van het Hof. Wat de elf andere arresten gewezen op voorafgaande rechtspleging betreft, zijn vier arresten gewezen op beroep tot vernietiging, waarvan één arrest besluit dat het beroep geen voorwerp meer heeft en in de drie andere arresten vernietigt het Hof effectief de aangevochten bepaling(en); zijn zes arresten gewezen op prejudiciële vraag, waarvan één arrest besluit tot een vaststelling van schending, twee tot een vaststelling van niet-schending, één arrest een alternatief dictum heeft waarin het Hof in een bepaalde interpretatie een schending vaststelt en in een andere interpretatie een niet-schending, en in twee arresten verklaart het Hof dat de vraag geen antwoord behoeft; en is één arrest gewezen op een vordering tot uitlegging waarin het Hof de vordering verwerpt.

1.5. Wat de samenstelling van de zetels betreft, zijn 90 arresten gewezen door een zetel van zeven rechters, 95 in voltallige zitting en acht in beperkte kamer.

Verdeling volgens het type van zetel in 2021

2. ARRESTEN OP BEROEP TOT Vernietiging

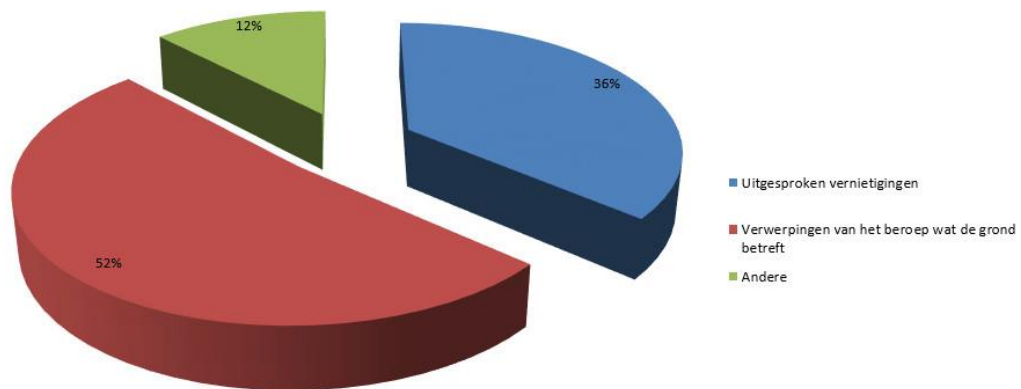
2.1. Voor het jaar 2021 is de verdeling volgens de hoedanigheid van de verzoekers de volgende :

Institutionele verzoekers	Aantal	%
Ministerraad	2	
Vlaamse Regering	-	
Waalse Regering	-	
Franse Gemeenschapsregering	-	
Regering van de Duitstalige Gemeenschap	-	
Brusselse Hoofdstedelijke Regering	-	
Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	-	
College van de Franse Gemeenschapscommissie	1	
Voorzitter van een wetgevende vergadering	-	
Totaal	3	3,4 %
Individuele verzoekers		
Natuurlijke personen	38	
Privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen	46	
Andere (feitelijke verenigingen,...)	1	
Totaal	85	96,6 %
Algemeen totaal	88	100 %

Opmerking : In deze tabel zijn, enkel voor de arresten gewezen op beroep tot vernietiging, de verzoekers per categorie weergegeven. Verschillende categorieën van verzoekers kunnen bovendien bij eenzelfde procedure aanwezig zijn.

2.2. Tijdens datzelfde jaar heeft het Hof 66 arresten op beroep tot vernietiging gewezen. In 24 arresten vernietigt het Hof de bestreden bepaling(en). Tien van die arresten keuren een lacune in de wetgeving af. In vier daarvan handhaaft het Hof de gevolgen van de vernietigde bepaling(en). 34 arresten houden een verwerping ten gronde in. Eén arrest houdt een verwerping in wegens niet-ontvankelijkheid van het beroep. Eén arrest verwerpt het beroep omdat het zonder voorwerp is geworden. Het Hof besluit in vier arresten tot een klaarblijkelijke niet-ontvankelijkheid – in één arrest wegens de niet-bevoegdheid van het Hof, in één arrest wegens gebrek aan belang, in één arrest omdat het beroep geen voorwerp meer heeft en in een ander arrest wegens de niet-bevoegdheid van het Hof enerzijds en wegens laattijdigheid van het beroep anderzijds – en in één arrest tot een klaarblijkelijke niet-bevoegdheid van het Hof. Ten slotte stelt het Hof in één arrest een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

Verdeling volgens het dictum van de arresten gewezen op beroep tot vernietiging in 2021

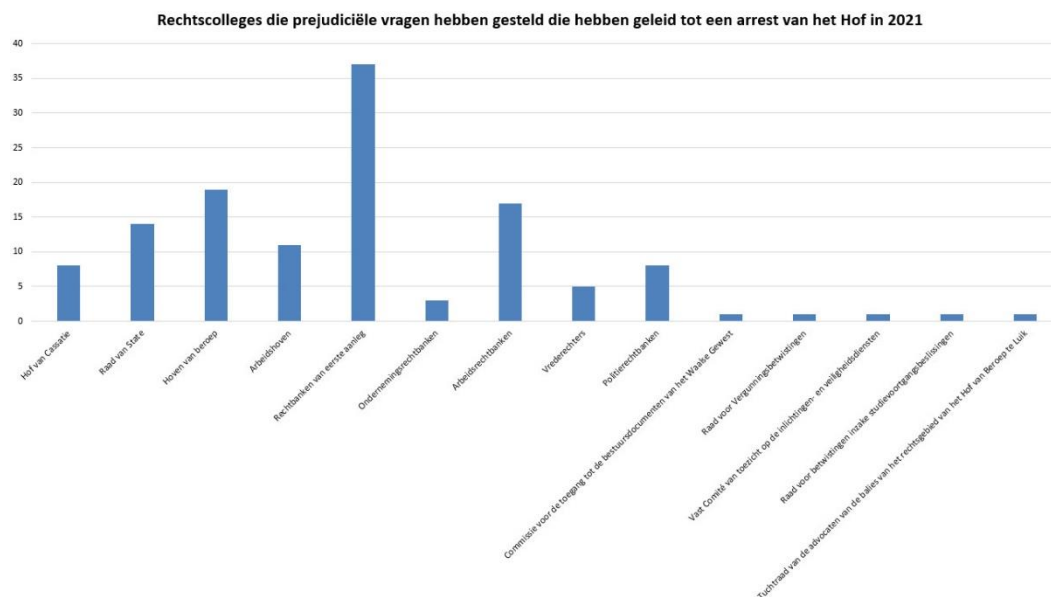
3. ARRESTEN OP VORDERING TOT SCHORSING

In 2021 heeft het Hof twaalf arresten op een vordering tot schorsing gewezen. In drie arresten willigt het Hof de vordering in. In acht andere arresten verwerpt het Hof de vordering omdat de voorwaarden om te schorsen niet vervuld zijn. In één arrest, ten slotte, stelt het Hof dat de vordering klaarblijkelijk niet-ontvankelijk is.

4. ARRESTEN OP PREJUDICIËLE VRAAG

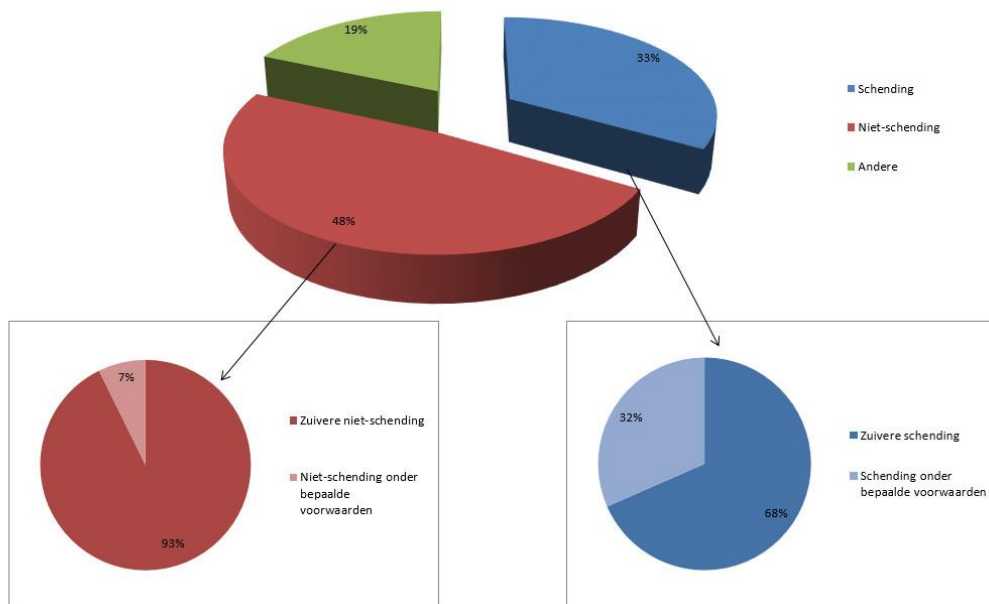
4.1. De verschillende rechtscolleges die aan het Hof prejudiciële vragen hebben gesteld die hebben geleid tot een arrest van het Hof in 2021, kunnen op de volgende manier worden ingedeeld :

Verwijzende rechtscolleges	2021
Hof van Cassatie	8
Raad van State	14
Hoven van beroep	19
Arbeidshoven	11
Rechtbanken van eerste aanleg	37
Ondernemingsrechtbanken	3
Arbeidsrechtbanken	17
Vrederechters	5
Politierechtbanken	8
Commissie voor de toegang tot de bestuursdocumenten van het Waalse Gewest	1
Raad voor Vergunningsbetwistingen	1
Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten	1
Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen	1
Tuchtraad van de advocaten van de balies van het rechtsgebied van het Hof van Beroep te Luik	1
Totaal:	127

4.2. Het Hof heeft 114 arresten op prejudiciële vraag gewezen. In 38 arresten heeft het een schending vastgesteld, waarvan twaalf een schending onder bepaalde voorwaarden betreffen. Elf van die arresten hebben een alternatief dictum waarin het Hof in een bepaalde interpretatie een schending vaststelt en in een andere interpretatie een niet-schending. In vijftien arresten betreft het een schending die haar oorsprong vindt in een lacune in de wetgeving. In één arrest handhaaft het Hof de gevolgen van de ongrondwettig bevonden bepaling(en). 55 arresten zijn vaststellingen van niet-schending, waarvan vier van niet-schending onder bepaalde voorwaarden. In zestien arresten verklaart het Hof dat de vraag geen antwoord behoeft. In één arrest stelt het Hof dat de prejudiciële vraag niet tot zijn bevoegdheid behoort en in één ander arrest verwijst het de zaak terug naar de verwijzende rechter. Het besluit in één arrest tot een klaarblijkelijke niet-bevoegdheid van het Hof. In een ander arrest stelt het Hof enerzijds dat de prejudiciële vraag niet tot zijn bevoegdheid behoort en besluit het anderzijds dat de vraag gaan antwoord behoeft. In één arrest, ten slotte, stelt het Hof enerzijds dat de prejudiciële vragen onontvankelijk zijn en verklaart het anderzijds dat de prejudiciële vragen geen antwoord behoeven.

Verdeling volgens het dictum van de arresten gewezen op prejudiciële vraag in 2021

HOOFDSTUK 3. ORGANISATIE EN ACTIVITEITEN VAN HET GRONDWETTELIJK HOF IN 2021

A. DE INRICHTING VAN HET GRONDWETTELIJK HOF

1. WETTELIJKE REGELING VAN DE INRICHTING

Het Hof is samengesteld uit twaalf rechters, die voor het leven worden benoemd door de Koning uit een lijst met twee kandidaten, beurtelings door de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat, voorgedragen met een meerderheid van minstens twee derde van de stemmen van de aanwezige leden.

Zes rechters behoren tot de Nederlandse taalgroep, zes tot de Franse taalgroep. Eén van de rechters moet een voldoende kennis hebben van de Duitse taal. Elke taalgroep bestaat op haar beurt uit drie rechters benoemd op grond van hun juridische ervaring (hoogleraar in de rechten aan een Belgische universiteit, magistraat in het Hof van Cassatie of de Raad van State, referendaris bij het Grondwettelijk Hof) en drie rechters die een ervaring van ten minste vijf jaar als gewezen parlements lid hebben. Het Hof is samengesteld uit rechters van verschillend geslacht, *a rato* van ten minste een derde voor de minst talrijke groep, met dien verstande dat die groep moet zijn vertegenwoordigd in de beide voormelde beroepscategorieën.

Om tot rechter benoemd te kunnen worden moet men ten volle veertig jaar oud zijn. De rechters mogen hun ambt uitoefenen tot de leeftijd van zeventig jaar. Er gelden strenge onverenigbaarheden met andere ambten, functies en beroepsbezigheden. De rechters van de twee taalgroepen kiezen elk een voorzitter, die afwisselend, met ingang van 1 september, als voorzitter « in functie » optreedt voor een termijn van één jaar.

Het Hof wordt bijgestaan door referendarissen (maximaal 24) van wie de helft Nederlandstalig en de helft Franstalig is. Ze hebben een universitair diploma in de rechten en worden door het Hof aangeworven op basis van een vergelijkend examen waarvan het de voorwaarden bepaalt.

Het Hof beschikt tevens over een Nederlandstalige en een Franstalige griffier. Het Hof benoemt het administratief personeel dat werkzaam is in de verschillende diensten. Het Hof heeft een eigen stelsel van financiering door een jaarlijkse dotatie die het moet toelaten in volle onafhankelijkheid te functioneren.

2. PERSONALIA IN 2021

Bij koninklijk besluit van 13 januari 2021 dat in werking is getreden op diezelfde dag, is de heer Danny Pieters benoemd tot rechter van het Grondwettelijk Hof in de Nederlandse taalgroep, op grond van artikel 34, § 1, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof. Hij heeft op 18 januari 2021 in de handen van de Koning de bij de wet voorgeschreven eed afgelegd (*Belgisch Staatsblad* van 22 januari 2021, p. 3 317).

Overeenkomstig artikel 33 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof is de heer Pierre Nihoul op 17 maart 2021 gekozen tot Franstalig voorzitter van het Hof van 15 september 2021 tot 1 april 2027 (*Belgisch Staatsblad* van 17 juni september 2021, p. 63 652).

Bij koninklijk besluit van 16 juni 2021, dat in werking is getreden op 17 juni 2021, is rechter Trees Merckx-Van Goey op rust gesteld. Zij heeft aanspraak op het emeritaat en werd gemachtigd de eretitel van haar ambt te voeren (*Belgisch Staatsblad* van 21 juni 2021, p. 64 248).

Bij koninklijk besluit van 22 juni 2021, dat in werking is getreden op diezelfde dag, is mevrouw Sabine de Bethune benoemd tot rechter van het Grondwettelijk Hof in de Nederlandse taalgroep, op grond van artikel 34, § 1, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof. Zij heeft op 28 juni 2021 in de handen van de Koning de bij de wet voorgeschreven eed afgelegd (*Belgisch Staatsblad* van 29 juni 2021, p. 66 039).

Bij koninklijk besluit van 29 augustus 2021, gewijzigd bij koninklijk besluit van 19 september 2021, die beide in werking treden op 15 september 2021, is voorzitter François Daoût op rust gesteld. Hij heeft aanspraak op het emeritaat. Hij is gemachtigd de eretitel van zijn ambt te voeren (*Belgisch Staatsblad* van 29 september 2021, p. 104 182).

Bij koninklijk besluit van 29 oktober 2021, dat in werking is getreden op diezelfde dag, is mevrouw Emmanuelle Bribosia benoemd tot rechter van het Grondwettelijk Hof in de Franse taalgroep, op grond van artikel 34, § 1, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof. Zij heeft op 8 november 2021 in de handen van de Koning de bij de wet voorgeschreven eed afgelegd (*Belgisch Staatsblad* van 30 november 2021, p. 115 045).

B. WERKING VAN HET HOF

1. RECHTSPREKENDE ACTIVITEIT

In de periode van 1 januari 2021 tot 31 december 2021 werden 229 nieuwe zaken ingeschreven op de rol van het Hof (tegenover 152 nieuwe zaken in 2020, een stijging met 50,66%). Er werden in dezelfde periode 193 arresten gewezen (tegenover 169 in 2020, een stijging met 14,20%).

Voor een gedetailleerd overzicht van deze gegevens wordt verwezen naar het onderdeel « Statistieken van de activiteiten van het Hof in 2021 ».

2. WERKINGSMIDDELEN

De kredieten die voor de werking van het Hof nodig zijn, worden uitgetrokken op de begroting van de Dotaties (artikel 123, § 1, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof).

a) Rekeningen 2020

Het Hof keurde op 14 juli 2021, na interne controle door twee rechters, de rekeningen met betrekking tot de uitgavenbegroting 2020 goed. In hun verslag waren de voorzitters van het Rekenhof van oordeel dat de voorgelegde rekeningen steunden op deugdelijke verantwoordingsdocumenten en een volledig, juist en getrouw beeld gaven van de ontvangsten- en uitgavenverrichtingen en van de thesaurietoestand.

De uitgaven voor 2020 bedroegen 9 656 305,71 euro, waarvan 9 470 154,72 euro als lopende uitgaven en 186 150,99 euro als kapitaalsuitgaven. Met die uitgaven is het Hof 15,85 % onder zijn begroting 2020 gebleven, een begroting die initieel was vastgesteld op 11 367 000 euro.

De uitgaven werden gefinancierd met een dotatie op de rijksmiddelenbegroting van 11 231 000 euro en met eigen inkomsten (verzekeringsuitkeringen en bankinteressen) ten bedrage van 1 350,76 euro.

Van de op 31 december 2020 beschikbare reserve van 2 009 694,16 euro werd 297 000 euro aangewend voor de medefinanciering van de begroting 2021, werd 354 074,62 euro gereserveerd voor uitgaven van 2020 die te laat werden gefactureerd (huur en verzekering gezondheidszorg) en werd 1 358 000 euro aangewend voor de medefinanciering van de begroting 2022 (zie verder), met toepassing van de algemene maatregel waartoe de Commissie voor de Comptabiliteit van de Kamer in het verleden besliste (zie onder meer *Parl.St.*, Kamer, 2013-2014, DOC 53-3237/001, p. 11 en *Parl.St.*, Kamer, 2014-2015, DOC 54-0680/001, p. 13).

De kosten van de wedden en lonen van de magistraten, de griffiers en de personeelsleden bedroegen 90,64 % van de uitgaven, wat neerkomt op een verhoging met ongeveer 2,20 % ten opzichte van 2019.

b) Begroting 2021

Het Hof startte 2021 met een begroting van 11 503 000 euro. Die werd gefinancierd met een dotatie op de uitgavenbegroting 2021 van 11 206 000 euro en met het gebruik van eigen middelen, namelijk 297 000 euro, geput uit de reserve van 2 009 694,16 euro die nog overbleef eind 2020. Aangezien een som van 354 074,62 euro werd gereserveerd voor twee facturen van 2020 die te laat werden gefactureerd, bedroeg het begrotingsbedrag dat begin van het jaar 2021 beschikbaar was 1 358 619,54 euro.

c) Begroting 2022

Het Hof diende op 22 juli 2021 bij de Kamer van volksvertegenwoordigers een begroting voor 2022 in ten bedrage van 11 558 000 euro, dat is een verhoging met 3,09 % ten opzichte van de begroting 2021. Het Hof heeft een dotatie aangevraagd van 10 500 000 euro en voorgesteld de uitgavenbegroting verder te financieren met

1 358 000 euro uit de reserve die op 1 januari 2021 beschikbaar was. De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft een dotatie van 10 383 000 euro toegewezen en het Hof toegestaan het verschil van 117 000 euro te financieren met het (hypothetisch) batig saldo van 2021.

Teneinde het hoofd te kunnen bieden aan, enerzijds, een extra indexering waarmee het geen rekening had kunnen houden bij het opstellen van de begroting 2022 en, anderzijds, een verhoging van de lasten voor elektriciteit en gas van een onverwachte omvang, heeft het Hof in administratieve vergadering van 9 maart 2022 beslist zijn begroting aan te passen door ze met 323 000 euro te verhogen en een aanvullende dotatie te vragen voor hetzelfde bedrag.

De begroting 2022 zal na aanpassing 12 181 000 euro bedragen en de dotatie 2022 zou, indien zij dezelfde verhoging geniet, 10 706 000 euro moeten bedragen.

3. PERSONEELSFORMATIE

Op 31 december 2021 telde het personeelsbestand van het Grondwettelijk Hof 56 leden, onder wie 39 statutaire ambtenaren, 15 contractuele ambtenaren en 2 gedetacheerde personeelsleden. 21 personeelsleden behoorden tot niveau A, 15 tot niveau B, 15 tot niveau C en 5 tot niveau D. Naast de 56 personeelsleden van het organieke kader, werken 4 personen als contractuelen bij de onderhoudsdienst.

4. INFORMATISERING

In 2021 was telewerk zeer actueel, hetgeen heel veel heeft gevergd van de informaticadienst. Het hele jaar door hebben de beraadslagingen van het Hof gedeeltelijk virtueel plaatsgehad. De informaticadienst heeft daarnaast het onderzoek en de ontwikkeling voortgezet met het oog op de invoering van een intranet teneinde de interne communicatie te verbeteren.

5. COMMUNICATIE

5.1. De cel « media »

Voor zijn communicatie beschikt het Hof over een cel « media ». Naast regelmatige telefonische contacten met journalisten, stelt de cel « media » persberichten op over de arresten die het Hof bijzonder belangrijk acht of die de bevolking kunnen interesseren. De cel « media » beheert ook het Twitteraccount van het Hof (<https://twitter.com/ConstCourtBE>), dat in 2019 van start ging en dat in maart 2022 al meer dan 4 500 volgers telt. Het gebruik van het Twitteraccount werd uitgebreid toegelicht in het jaarverslag 2019.

De cel « media » bestaat uit een griffier en vier referendarissen. In 2021 werden 48 persberichten over arresten op de website van het Hof geplaatst. Voorts werden er ook algemene persberichten verspreid over het aantreden van Pierre Nihoul als

Franstalig voorzitter, of nog, het overlijden van de vroegere voorzitters en rechters Louis De Grève, Roger Henneuse en Yves de Wasseige.

De persberichten en tweets zijn beschikbaar in het Frans en in het Nederlands, en uitzonderlijk in het Duits of in het Engels. Daarnaast werden regelmatig tweets verstuurd over belangrijke arresten, alsook over de organisatie en de werking van het Hof.

Tweets werden bijvoorbeeld verspreid over :

- de plechtige installatie van de twee nieuwe voorzitters van het Hof, Luc Lavrysen en Pierre Nihoul, die respectievelijk André Alen en François Daoût opvolgden;
- de eedafleggingen als rechter van Danny Pieters, Sabine de Bethune en Emmanuelle Bribosia;
- het overlijden van de vroegere voorzitters en rechters Louis De Grève, Roger Henneuse en Yves de Wasseige;
- de verwelcoming van een delegatie van het Grondwettelijk Hof van de Democratische Republiek Congo op 23 augustus 2021;
- de deelname van het Hof aan de conferentie « *EUnited in diversity: between common constitutional traditions and national identities* » gezamenlijk georganiseerd te Riga door het Hof van Justitie van de Europese Unie en door het Grondwettelijk Hof van Letland op 2 en 3 september 2021;
- de uitspraak van arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie in antwoord op prejudiciële vragen van het Grondwettelijk Hof;
- het online plaatsen van het jaarverslag van het Hof voor het jaar 2020;
- de organisatie van vergelijkende wervingsexamens voor Nederlandstalige vertalers en secretariaatsmedewerkers.

5.2. De website van het Hof

De nieuwe website, die in 2020 tot stand is gekomen, verbetert de communicatie van het Hof, daar meer inhoud wordt aangeboden dan op de vroegere website. De site kan gemakkelijk worden geraadpleegd vanop mobiele toestellen (pc, tablet, smartphone). Geïnteresseerden kunnen er zich abonneren op de informatiebrief van het Hof, die wordt verstuurd telkens als een arrest wordt uitgesproken; die mogelijkheid wordt duidelijk weergegeven op de banner onderaan de startpagina. Sinds vorig jaar laat de website geïnteresseerden ook toe om de datum van de uitspraak van het arrest in een specifieke zaak te vernemen. Het volstaat daartoe zich in te schrijven voor een hangende zaak. Een kennisgeving wordt naar het vermelde adres verstuurd zodra de datum van de uitspraak is vastgesteld. In de loop van het jaar 2021 heeft de informaticadienst zijn oor te luisteren gelegd bij de gebruikers en de aan hem gesuggereerde verbeteringen aangebracht.

6. NATIONALE EN INTERNATIONALE CONTACTEN

De nationale en internationale contacten die het Grondwettelijk Hof onderhoudt, zijn gedurende het hele jaar 2021 nog steeds fors beïnvloed door de COVID-19-pandemie. Dat neemt niet weg dat bepaalde evenementen toch konden worden georganiseerd, hetzij in fysieke aanwezigheid, hetzij via videoconferencing.

6.1. Bezoeken aan het Hof

Het Hof heeft twee keer een delegatie ontvangen van het Grondwettelijk Hof van de Democratische Republiek Congo, geleid door zijn Voorzitter, de heer Dieudonné Kaluba Dibwa. Die ontmoetingen vonden plaats op 23 augustus en 16 december 2021. Tijdens die ontmoetingen werd overeengekomen om een samenwerkingsproject tussen beide instellingen uit te werken. De beoogde samenwerking heeft betrekking op, enerzijds, het uitwisselen van ervaringen met de leden en de referendarissen van het Grondwettelijk Hof van de DRC, in de vorm van seminars en studie- en werkbezoeken, alsook, anderzijds, het bundelen van documentaire hulpbronnen en een ondersteuning van de diensten van het Grondwettelijk Hof van de DRC voor de samenstelling van een virtuele bibliotheek.

6.2. Deelname aan nationale en internationale bijeenkomsten

Op 25 februari 2021 woonden de voorzitters Lavrysen en Daoût het XVIIIe Congres van de Conferentie van Europese Grondwettelijke Hoven bij, dat virtueel werd georganiseerd vanuit Praag, over het thema « *Human Rights and Fundamental Freedoms: the Relationship of International, Transnational and National Catalogues in the 21st Century* ».

Op uitnodiging van de Voorzitster van de Senaat werden de voorzitters Lavrysen en Daoût op 21 mei 2021 gehoord door de Commissie voor de Institutionele Aangelegenheden in het kader van het onderzoek, door die Commissie, van drie wetsvoorstellen betreffende de benoeming van rechters bij het Hof.

De voorzitters Daoût en Lavrysen namen in Riga, van 2 tot 4 september 2021, deel aan de Conferentie die door het Hof van Justitie van de Europese Unie en het Grondwettelijk Hof van Letland samen werd georganiseerd, over het thema « *EUnited in diversity* ».

6.3. Andere vormen van nationale en internationale samenwerking

1° Overleg tussen de hoogste rechtscolleges van het land

In de loop van de eerste helft van het jaar 2021 zijn met de Raad van State en het Hof van Cassatie de besprekingen voortgezet over een voorontwerp van wet houdende instemming met het Protocol nr. 16 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

2° Gemengde Raad voor constitutionele rechtspraak

Dat samenwerkingsorgaan, opgericht door de Europese Commissie voor democratie door recht (de zogeheten Commissie van Venetië), telt twee contactpersonen die door het Grondwettelijk Hof zijn aangewezen, namelijk de referendarissen Jan Theunis en Jean-Thierry Debry.

Die contactpersonen vullen regelmatig de databank met grondwettelijke gegevens van de Commissie van Venetië (Codices - www.codices.coe.int) aan met de meest relevante arresten van het Grondwettelijk Hof. De inhoud van die databank laat de Commissie van Venetië toe om drie keer per jaar het « *Bulletin électronique de jurisprudence constitutionnelle* » uit te geven. De contactpersonen delen aan de Gemengde Raad ook regelmatig de bijwerking mee van de belangrijkste gegevens in verband met het Grondwettelijk Hof. Zij nemen tevens deel aan de activiteiten van het « Forum de Venise », dat elke contactpersoon de gelegenheid biedt zijn collega's vragen te stellen over de rechtspraak van de andere bij de Gemengde Raad aangesloten grondwettelijke hoven.

De voornoemde referendarissen hebben deelgenomen aan de jaarlijkse vergadering van de Gemengde Raad, die, wegens de coronapandemie, op 23 september 2021 via videoconferentie heeft plaatsgehad.

3° Netwerk van de hogere rechtscolleges en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Het Grondwettelijk Hof is lid van het Netwerk van de hoogste rechtscolleges (*Superior Courts Network*, afgekort SCN) dat door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens werd ingesteld om informatie uit te wisselen met de hogere rechtscolleges van de lidstaten van de Raad van Europa. Referendaris Jan Theunis treedt binnen dat netwerk op als contactpersoon van het Hof. Op 30 juni 2022 waren 102 hoven uit 45 lidstaten aangesloten. De contactpersoon van het Grondwettelijk Hof heeft op basis van specifieke vragen vanuit het EHRM in 2021 vijf bijdragen met betrekking tot vragen over het interne Belgische recht aangeleverd. De jaarlijkse vergadering vond vanwege de coronapandemie plaats via videoconferentie, op 11 juni 2021, met als thema « *Case Management and Case-Law Consistency* ».

4° Justitieel Netwerk van het Hof van Justitie van de Europese Unie

Het Grondwettelijk Hof is lid van het Justitieel Netwerk van de Europese Unie (*Réseau judiciaire de l'Union européenne* of *Judicial Network of the European Union* – RJUE), een netwerk voor de uitwisseling van informatie en de jurisdictionele samenwerking tussen een zestigtal nationale grondwettelijke en hogere rechtscolleges. Het RJUE is opgericht op initiatief van de Voorzitter van het Hof van Justitie van de Europese Unie en de voorzitters van de grondwettelijke en hoge rechtscolleges van de lidstaten ter gelegenheid van het Forum der magistraten dat op 27 maart 2017 op de zetel van het Hof van Justitie heeft plaatsgehad.

Het RJUE, aanvankelijk opgericht als een privéplatform dat sinds 1 januari 2018 in gebruik is en toegankelijk is voor de leden van de rechtscolleges die bij het Netwerk zijn aangesloten, en met name de nationale beslissingen bevat die een

belang vertonen voor de Unie, heeft in 2019 een deel van zijn inhoud openbaar gemaakt op de website van het Hof van Justitie (www.curia.europa.eu). Het Hof heeft beslist dat referendaris Géraldine Rosoux binnen het RJUE de correspondent van het Hof zou zijn.

In 2019 zijn drie thematische groepen opgericht, teneinde op meer specifieke thema's samen te werken. Aneth Quinaux is door het Hof aangewezen als correspondent binnen de thematische groep « juridische terminologie », Géraldine Rosoux en Luc Théry zijn aangewezen als correspondent binnen de thematische groep « juridisch onderzoek » en Lars Devocht is aangewezen als correspondent binnen de thematische groep « IT ».

Aangezien het jaar 2021 verder werd gekenmerkt door de COVID-19-pandemie hebben alle vergaderingen in het kader van het RJUE plaatsgehad op afstand. De jaarlijkse vergadering van de correspondenten van het RJUE werd gehouden op 21 juni 2021 (voormiddag). Op dezelfde dag (namiddag) en op 14 oktober 2021 (namiddag) hebben vergaderingen van de thematische groepen plaatsgehad.

5. Vereniging van Franstalige grondwettelijke hoven

Het Grondwettelijk Hof is lid van de Vereniging van Franstalige grondwettelijke hoven (*Association des cours constitutionnelles francophones* - ACCF), voorheen de *Association des cours constitutionnelles ayant en partage l'usage du français* (ACCPUF) sinds de oprichting ervan in 1997. Die vereniging heeft tot doel de verdieping van de rechtsstaat te bevorderen door de ontwikkeling van de relaties tussen de instellingen die, in de Franstalige landen, ongeacht hun benaming, een gewaarborgd zelfstandig statuut hebben en met name bevoegd zijn voor het regelen, in laatste aanleg en met gezag van gewijsde, van de geschillen met betrekking tot de overeenstemming met de Grondwet. Sinds 2012 heeft het Grondwettelijk Hof van België zitting in het bureau van de vereniging. In 2015 en in 2019 werd het herverkozen als lid. Referendaris Bernadette Renauld is de huidige correspondente van het Hof voor de ACCF. Op 25 mei 2021 hebben de voorzitters François Daoût en Luc Lavrysen en rechter Pierre Nihoul deelgenomen aan een conferentie van de instellingshoofden van de ACCF, via videoconferentie, over het thema « Collegialiteit ». Op 8 juli 2021 namen zij deel aan een vergadering van het Bureau van de ACCF, eveneens via videoconferentie.

HOOFDSTUK 4. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKE ARRESTEN DIE IN 2021 DOOR HET HOF ZIJN UITGESPROKEN

In 2021 heeft het Hof 193 arresten uitgesproken. Aan de belangrijkste arresten werd een persbericht en/of tweet gewijd. Het gaat om de volgende arresten (gevolgd door een korte samenvatting wanneer het arrest het voorwerp van een persbericht heeft uitgemaakt) :

ARREST NR. 2/2021 – De wet die het opslaan van vingerafdrukken op identiteitskaarten verplicht is niet strijdig met het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens

Het Hof verwerpt de beroepen tot vernietiging van artikel 27 van de wet van 25 november 2018, dat voorziet in het integreren van het digitale beeld van twee vingerafdrukken in de identiteitskaart. Volgens het Hof wordt de inmenging die de maatregel met zich meebrengt in het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van persoonsgegevens, redelijk verantwoord door het doel identiteitsfraude te bestrijden. Zij heeft daarenboven geen onevenredige gevolgen voor de rechten van de betrokken personen, rekening houdend met de voorziene waarborgen. Bij de bestreden bepaling wordt immers geen centraal register van de vingerafdrukken van alle houders van een identiteitskaart ingevoerd. De autoriteiten die gemachtigd zijn om die gegevens te lezen, worden limitatief opgesomd. Voor het overige staat het aan de uitvoerende macht de noodzakelijke technische maatregelen te nemen om de beveiliging van de gegevens te verzekeren. Het Hof is van oordeel dat het niet noodzakelijk is om aan het Hof van Justitie van de Europese Unie prejudiciële vragen te stellen over de geldigheid van de verordening (EU) 2019/1157, die voorziet in een analoge maatregel op Europees niveau, noch over de uitlegging van het recht van de Unie.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-002n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-002n-info.pdf>

ARREST NR. 4/2021 – Het Hof verwerpt de beroepen tegen de strafbaarstelling van de ontkenning van genocides, misdaden tegen de mensheid en oorlogsmisdaden vastgesteld door een eindbeslissing van een internationaal gerecht

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-004n.pdf>

ARREST NR. 5/2021 – Het Hof vernietigt verscheidene bepalingen van het Vlaamse digitale energiemeterdecreet

Het Hof vernietigt de tijdelijke instandhouding van het compensatiemechanisme en het prosumementarief wegens schending van de bevoegdheidverdelende regels. Om de aanzienlijke administratieve problemen en de financiële lasten van de vernietiging voor de afnemers, de leveranciers en de distributienetbeheerders te beperken, handhaaft het Hof de gevolgen voor de bedragen gefactureerd vóór de bekendmaking van het arrest in het Belgisch Staatsblad.

Voorts vernietigt het Hof de toewijzing aan de netgebruiker van de kosten van de plaatsing en de indienststelling van de digitale meter, evenals de mogelijkheid dat een netgebruiker die de plaatsing van een digitale meter verhindert, van het elektriciteitsnet wordt afgesloten zonder advies van de lokale adviescommissie. Ter bescherming tegen elektromagnetische straling stelt het Hof dat de machtiging aan de Vlaamse Regering zo moet worden geïnterpreteerd dat elke netgebruiker kan kiezen voor een communicatie via bekabeling in plaats van een draadloze communicatie. Het Hof verwerpt de beroepen voor het overige.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-005n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-005n-info.pdf>

ARREST NR. 6/2021 – Door uitsluitend een effectenstudie op te leggen voor projecten voor parkings met meer dan 400 plaatsen heeft de Brusselse ordonnantiegever het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu op onverantwoorde wijze verminderd

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-006n.pdf>

ARREST NR. 7/2021 – Het Hof preciseert de voorwaarden waaronder de Staat aansprakelijk kan worden gesteld voor een fout begaan door de strafuitvoeringsrechtbank bij de uitoefening van de rechtsprekende functie

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-007n.pdf>

ARREST NR. 9/2021 – Het is niet discriminerend dat de vijfjarige verjaringstermijn van het onverschuldigde bedrag begint te lopen op het ogenblik dat de socialezekerheidsinstelling kennisneemt van het bedrog van de verzekerde

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-009n.pdf>

ARREST NR. 10/2021 – Het Hof vernietigt, wegens schending van de vrijheid van meningsuiting, de bepaling die de Waalse Regering toelaat een preventieve maatregel te nemen inzake publiciteit voor het verhandelen of schenken van dieren

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-010n.pdf>

ARREST NR. 14/2021 – De onmogelijkheid voor een partij bij een arbitrage om de vernietiging van een uitspraak te vorderen meer dan 3 maanden na de mededeling ervan, wanneer die partij na die termijn ontdekt dat ze door bedrog is verkregen, is ongrondwettig

Arrest: <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-014n.pdf>

ARREST NR. 21/2021 – Bij een beroep voor de Raad van State moet de stuiting van de verjaring van de burgerlijke vordering tot schadevergoeding ook gelden voor personen die benadeeld zijn door de nietigverklaring van de bestreden handeling

Wanneer een beroep tot nietigverklaring tegen een administratieve rechtshandeling voor de Raad van State wordt ingediend, is de verjaring van de burgerlijke rechtsovereenkomst waarmee men een schadevergoeding wenst te bekomen, gestuit ten voordele van de persoon die dat beroep tot nietigverklaring heeft ingesteld. Ongeacht de duur van de procedure voor de Raad van State kan de burgerlijke vordering inmiddels niet verjaard zijn. Personen die nadeel ondervinden van de nietigverklaring door de Raad van State kunnen evenwel die stuiting van de verjaring niet genieten. Zij dienen, in afwachting van de uitspraak en zonder de uitkomst van het beroep tot nietigverklaring te kennen, nog steeds een bewarende vordering bij de burgerlijke rechtbank in te dienen om hun recht op een schadevergoeding te vrijwaren. Het Hof oordeelt dat dit verschil in behandeling discriminerend is. De vernietigingsarresten van de Raad van State gelden voor iedereen. Het verschil in behandeling is volgens het Hof niet

pertinent, rekening houdend met het doel dat de wetgever voor ogen stond, namelijk vermijden dat de burgerlijke rechtbanken overstelpt worden met bewarende procedures die louter ertoe strekken de verjaring tegen te gaan.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-021n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-021n-info.pdf>

ARREST NR. 22/2021 – Het Hof vernietigt twee bepalingen van het Vlaamse decreet betreffende het jeugddelinquentierecht en formuleert verscheidene grondwetsconforme interpretaties

Zeventien minderjarigen vorderen de vernietiging van het Vlaamse decreet betreffende het jeugddelinquentierecht. Het Hof oordeelt dat de verzoekers van minstens twaalf jaar bekwaam zijn om in rechte op te treden, nu zij beschikken over het vereiste onderscheidingsvermogen. Daarenboven heeft het decreet rechtstreeks betrekking op hen en erkent het hen als zelfstandige procespartijen. Het Hof stelt vast dat de volgorde van criteria waarmee de jeugdrechter of de jeugdrechtbank rekening dient te houden bij het opleggen van een maatregel of sanctie, niet waarborgt dat het belang van het kind steeds de eerste overweging is. Het Hof vernietigt bijgevolg de verplichting om deze volgorde van criteria te volgen. Voorts oordeelt het Hof dat de sanctie van de langdurige gesloten begeleiding voor minderjarigen tussen twaalf en zestien jaar onvoldoende voorspelbaar is. Het overlaten aan de jeugdrechtbank om te bepalen wanneer er sprake is van « uitzonderlijke omstandigheden » geeft aanleiding tot een risico van willekeur en is in strijd met het strafrechtelijk wettigheidsbeginsel. Voor het overige verwerpt het Hof het beroep, onder voorbehoud van verscheidene grondwetsconforme interpretaties.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-022n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-022n-info.pdf>

ARREST NR. 23/2021 – Het Hof oordeelt dat de hervorming in 2017 van de procedure voor de verzoeken om internationale bescherming, in het algemeen, de grondrechten in acht neemt, uitgezonderd enkele bepalingen ervan die het Hof vernietigt

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-023n.pdf>

ARREST NR. 28/2021 - Het Hof verwerpt het beroep tegen de verplichting voor architecten en andere dienstverleners in de bouwsector om hun burgerlijke beroepsaansprakelijkheid voor hun intellectuele prestaties te verzekeren

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-028n.pdf>

ARREST NR. 30/2021 – Het Hof verwerpt de vorderingen tot schorsing van het decreet van het Vlaamse Gewest houdende de validatie van de sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines

Tegen het Vlaamse decreet tot validatie van de Vlaamse sectorale voorwaarden voor windturbines werden tien verzoekschriften tot gehele of gedeeltelijke schorsing en vernietiging ingediend. Door een arrest van het Hof van Justitie van 25 juni 2020 kwamen de vergunning en de uitbating van alle bestaande en

geplande windturbineparken waarvan de vergunning verwijst naar de zogenaamde "sectorale voorwaarden voor windturbines", in het gedrang. De decretale validatie van die sectorale voorwaarden beoogt de dreigende negatieve gevolgen van het arrest van het Hof van Justitie voor de Belgische doelstellingen inzake hernieuwbare energie en inzake energiebevoorrading af te wenden. Het Hof oordeelt dat de middelen die tegen die decretale validatie worden aangevoerd, niet ernstig zijn, en verwerpt bijgevolg de vorderingen tot schorsing.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-030n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-030n-info.pdf>

ARREST NR. 32/2021 – Het Hof schorst het tijdelijke en principiële verbod voor geïnterneerden om in persoon te worden gehoord op de zittingen van de kamer voor de bescherming van de maatschappij

Zes geïnterneerden verzoeken het Hof om de schorsing en de vernietiging van de wetsbepaling op grond waarvan de kamer voor de bescherming van de maatschappij, tot 31 maart 2021 (verlengbaar), niet langer de geïnterneerde persoonlijk moet horen, maar enkel zijn advocaat en het openbaar ministerie. Het Hof oordeelt dat de internering, als een specifieke wijze van gevangenhouding, precies vereist dat de rechter die over de voortzetting of de modaliteiten van de internering beslist, zich persoonlijk vergewist van de toestand waarin de geïnterneerde zich op dat ogenblik bevindt. Dat geïnterneerden, zelfs tijdelijk, niet persoonlijk moeten worden gehoord op de zittingen, terwijl dat cruciaal is voor de oordeelsvorming van de rechter over hun persoonlijke, mentale of psychische toestand, kan leiden tot een onnodige verlenging van hun internering of een onnodige weigering van een gevraagde maatregel, wat een onherstelbaar nadeel kan toebrengen. Het Hof schorst daarom de bestreden bepaling en zal binnen de drie maanden na de uitspraak, een arrest ten gronde uitspreken.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-032n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-032n-info.pdf>

ARREST NR. 34/2021 – Wegens schending van de territoriale bevoegdheidsverdeling vernietigt het Hof de belasting ingevoerd door het Waalse Gewest voor het jaar 2018 ten laste van de instellingen die de terugnameplicht voor bepaalde afvalstoffen uitvoeren

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-034n.pdf>

ARREST NR. 37/2021 – De Waalse decreetgever heeft zijn bevoegdheid niet overschreden door te verbieden om bij woninghuurovereenkomsten een arbitragebeding te sluiten vóór het ontstaan van een geschil

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-037n.pdf>

ARREST NR. 38/2021 – Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft zijn bevoegdheden niet overschreden met de ordonnantie in verband met het Schoolcontract, een gewestelijk programma voor stadsvernieuwing om schoolbuurten in Brussel op te waarderen

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-038n.pdf>

ARREST NR. 39/2021 – De specifieke regeling van voorlopige hechtenis inzake douane en accijnzen is grondwettig, voor zover ze in die zin wordt geïnterpreteerd dat ze waarborgen biedt die gelijkwaardig zijn aan de algemene regeling van voorlopige hechtenis

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-039n.pdf>

ARREST NR. 43/2021 – Het Hof verwerpt het beroep tegen het decreet dat het gebruik van bepaalde verontreinigende voertuigen geleidelijk verbiedt in het Waalse Gewest en dat toelaat er lage-emissiezones in te voeren

Het Hof verwerpt het beroep tot vernietiging van het Waalse decreet van 17 januari 2019, dat, in het kader van de strijd tegen de luchtverontreiniging gebonden aan het verkeer van voertuigen, voorziet in het geleidelijke verbod op het verkeer van bepaalde verontreinigende voertuigen in het Waalse Gewest. Het decreet laat ook toe om, op gewestelijk of gemeentelijk niveau, lage-emissiezones (LEZ) in te voeren waartoe de toegang wordt beperkt of verboden voor bepaalde voertuigen. Volgens het Hof is de Waalse decreetgever bevoegd om het bestreden decreet aan te nemen, op grond van zijn bevoegdheid inzake leefmilieu. Het bestreden decreet brengt overigens geen onevenredige inmenging in het eigendomsrecht van de eigenaars van de betrokken voertuigen met zich mee, gelet op de geleidelijke invoering van het verbod, en de afwijkingsmogelijkheden waarin het decreet voorziet. Ten slotte is de keuze van de Waalse decreetgever om de regeling te beperken tot bepaalde categorieën van voertuigen, waaronder voertuigen van particulieren, redelijk verantwoord.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-043n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-043n-info.pdf>

ARREST NR. 44/2021 – Een onregelmatig dwangbevel moet op dezelfde wijze als een onregelmatige dagvaarding de verjaring kunnen stuiten, anders is er sprake van schending van het gelijkheidsbeginsel

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-044n.pdf>

ARREST NR. 47/2021 – Het Hof verwerpt het beroep tegen de wet die bepaalt dat een vreemdeling die Belg wenst te worden, zijn maatschappelijke integratie kan bewijzen door het integratieprogramma van de bevoegde overheid met succes te hebben gevolgd

Het Wetboek van de Belgische nationaliteit voorziet erin dat bepaalde categorieën van vreemdelingen hun maatschappelijke integratie moeten bewijzen om Belg te kunnen worden. In 2018 werd een van de manieren waarop die integratie kan worden bewezen, gewijzigd. Voortaan kan een vreemdeling die Belg wenst te worden zijn maatschappelijke integratie bewijzen door aan te tonen dat hij het integratieprogramma van de bevoegde overheid met succes heeft gevolgd. Het College van de Franse Gemeenschapscommissie heeft een beroep tot vernietiging ingesteld tegen die wijziging van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Het Hof oordeelt dat de bestreden bepaling betrekking heeft op de voorwaarden voor het verkrijgen van de Belgische nationaliteit en dus onder de bevoegdheid van de federale overheid valt. Het Hof is bovendien van mening dat de bestreden

bepaling het beginsel van de federale loyaliteit niet schendt. De bestreden bepaling legt de deelentiteiten die bevoegd zijn voor het beleid inzake onthaal en integratie van inwijkelingen immers geen enkele verplichting op. Het was voor de federale overheid evenmin noodzakelijk om vooraf een samenwerkingsakkoord te sluiten of overleg te plegen met die deelentiteiten. Het Hof oordeelt ten slotte dat de bestreden bepaling geen discriminatie creëert onder vreemdelingen. Het Hof verwerpt bijgevolg het beroep.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-047n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-047n-info.pdf>

ARREST NR. 52/2021 – De mogelijkheid om informatie gedekt door het beroepsgeheim te onthullen binnen een lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, is niet strijdig met het recht op eerbiediging van het privéleven

Een wet van 30 juli 2018 voorziet in de oprichting, in elke gemeente, van een lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme, die de situatie van radicaliserende personen gezamenlijk bespreekt. Een deelnemer die beroepsgeheim heeft, mag er op grond van een wetsbepaling vertrouwelijke informatie onthullen. Elf verenigingen stelden hiertegen een beroep tot vernietiging in. Het Hof oordeelt dat de bestreden bepaling het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven niet schendt. Daar de uitzondering op het beroepsgeheim tot doel heeft terrorisme en radicalisering te bestrijden, beantwoordt de bestreden bepaling aan een dwingende maatschappelijke behoefte. De maatregel wordt overigens omringd door verschillende waarborgen, waardoor de evenredigheid ervan kan worden verzekerd. Verder oordeelt het Hof dat de bestreden bepaling artikel 23 van de Grondwet niet schendt en dat zij niet discriminerend is. Het Hof verwerpt daarom het beroep.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-052n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-052n-info.pdf>

ARREST NR. 55/2021 – Volgens de overgangsregeling in het Vlaamse onteigeningsdecreet moet de vrederechter, als de bestuurlijke fase is verlopen op basis van de wet van 26 juli 1962, steeds controleren of het begrip hoogdringendheid al dan niet is geschonden

Het Vlaamse onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 voert één overkoepelende onteigeningsprocedure in voor alle onteigeningen binnen het Vlaamse Gewest, met uitzondering van de federale onteigeningen, en voorziet in een overgangsregeling. Op basis van dat decreet moet de vrederechter de wettigheid van de bestuurlijke fase van de onteigening controleren. In een overgangsfase gebeurt die controle aan de hand van het administratief dossier dat door de onteigenende overheid moet worden samengesteld op basis van de vroegere wetgeving. Aangezien de bestuurlijke fase van de onteigening in het bodemgeschil is verlopen overeenkomstig de wet van 26 juli 1962, moet het administratief dossier zijn samengesteld overeenkomstig de regels van die wet. Anders dan hij

aanneemt, moet de Vrederechter die de prejudiciële vraag stelt aan het Hof dus nagaan of er sprake was van hoogdringende omstandigheden.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-055n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-055n-info.pdf>

ARREST NR. 56/2021 – Het Hof verwerpt het beroep tegen de wet die niet-verpleegkundigen onder bepaalde voorwaarden toestaat verpleegkundige activiteiten te verrichten in het kader van de COVID-19-pandemie

In het kader van de COVID-19-pandemie staat de wet van 6 november 2020, onder bepaalde voorwaarden, personen die geen verpleegkundigen zijn, toe om handelingen te stellen die in beginsel aan verpleegkundigen worden voorbehouden. Een vereniging van verpleegkundigen en zorgkundigen en vijf verpleegkundigen hebben een beroep tot vernietiging ingesteld tegen die wet wegens schending van het gelijkheidsbeginsel en het fundamenteel recht op bescherming van de gezondheid. Het Hof is van oordeel dat het gelijkheidsbeginsel, in zijn betekenis dat ongelijke toestanden niet gelijk kunnen worden behandeld, niet geschonden is omdat de verpleegkundigen en de personen die bij de bestreden wet ertoe worden gemachtigd verpleegkundige handelingen te stellen, niet op dezelfde wijze worden behandeld. Verschillende cumulatieve voorwaarden worden immers gesteld waaronder niet-verpleegkundigen verpleegkundige handelingen kunnen stellen. Die voorwaarden verschillen fundamenteel van die waaronder de verpleegkundigen dergelijke handelingen kunnen stellen. In die omstandigheden vermindert de bestreden wet het beschermingsniveau van het recht op bescherming van de gezondheid niet, maar beschermt zij dat recht veeleer. Bijgevolg verwerpt het Hof het beroep.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-056n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-056n-info.pdf>

ARREST NR. 57/2021 – Het Grondwettelijk Hof vernietigt de verplichting tot algemene en ongedifferentieerde bewaring van gegevens met betrekking tot elektronische communicatie

Uit een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie, naar aanleiding van prejudiciële vragen die door het Grondwettelijk Hof werden gesteld, blijkt dat de algemene en ongedifferentieerde bewaring van gegevens met betrekking tot elektronische communicatie waarin de wet van 29 mei 2016 voorziet, het recht op eerbiediging van het privéleven en op bescherming van de persoonsgegevens schendt. Hoewel de bewaring van dergelijke gegevens in sommige gevallen mogelijk is, stelt het Grondwettelijk Hof vast dat de wet van 29 mei 2016 niet overeenstemt met een van de door het Hof van Justitie beschreven uitzonderingen. Bijgevolg vernietigt het Grondwettelijk Hof de betrokken bepalingen van die wet. Het staat aan de wetgever een regeling tot stand te brengen waarbij de ter zake van toepassing zijnde beginselen in acht worden genomen, in het licht van de preciseringen van het Hof van Justitie. Het Grondwettelijk Hof handhaaft de gevolgen van de vernietigde bepalingen niet. Het preciseert dat het aan de

bevoegde strafrechter staat, in voorkomend geval, uitspraak te doen over de toelaatbaarheid van bewijzen die werden verzameld met toepassing van de vernietigde bepalingen. Daarbij wordt verwezen naar het standpunt van het Hof van Justitie dat het gebruik, in een strafproces, van bewijzen die zijn verkregen met schending van het Unierecht niet noodzakelijk verboden is, voor zover het recht op een eerlijk proces van de betrokken personen in acht wordt genomen.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-057n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-057n-info.pdf>

ARREST NR. 59/2021 – Een advocaat bij de balie te Eupen die tuchtrechtelijk wordt vervolgd, heeft het recht om in het Duits te worden berecht

Het Hof is van oordeel dat, om in overeenstemming te zijn met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, een tuchtprocedure betreffende een advocaat bij de balie te Eupen integraal in het Duits moet kunnen verlopen. Het gelijkheidsbeginsel vereist daarentegen niet dat alle leden van de tuchtrechtelijke instantie het Duits beheersen, voor zover de Duitstalige verklaringen en de essentiële stukken in het Frans worden vertaald.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-059n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-059n-info.pdf>

ARREST NR. 60/2021 – Onder voorbehoud van bepaalde interpretaties is het grondwettig dat gewestelijke personeelsleden bevoegd inzake leefmilieu een woning kunnen binnentreden met voorafgaande toestemming van de onderzoeksrechter

Het Hof is van oordeel dat de mogelijkheid voor de personeelsleden van het Departement Natuur en Bossen van het Waalse Gewest (DNB) om een huisvisitatie met de voorafgaande toestemming van een onderzoeksrechter te verrichten, teneinde de naleving van de wetgeving betreffende de bescherming van het leefmilieu te controleren, in overeenstemming is met de Grondwet. Het Hof is evenwel van oordeel dat die mogelijkheid moet worden toegepast met inachtneming van verschillende waarborgen die het opsomt. Allereerst dient de voorafgaande toestemming van de onderzoeksrechter met redenen te zijn omkleed. Vervolgens dienen de personeelsleden van het DNB de eed te hebben afgelegd voor de rechtbank van eerste aanleg, dienen zij rekening te houden met het evenredigheidsbeginsel en dienen zij binnen de strikte uitoefening van hun opdracht te handelen. Hoewel de eigenaar ertoe is gehouden zijn medewerking te verlenen aan de personeelsleden van het DNB, mogen die bovendien niet, in geval van weigering van de eigenaar, met geweld de woning binnentreden, noch de inzage van documenten afdwingen of gesloten kasten of kluizen openen. Ten slotte kan de huiszoeking niet plaatsvinden tussen 21 uur en 5 uur 's morgens.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-060n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-060n-info.pdf>

ARREST NR. 62/2021 – Het onherroepelijke verlies van het recht op kwijtschelding van restschulden van de gefailleerde die niet tijdig een verzoek daartoe indient, is ongrondwettig

Een ondernemingsrechtbank be vraagt het Hof over de grondwettigheid van de vervaltermijn van 3 maanden vanaf de bekendmaking van het faillissementsvonnis om een verzoek tot kwijtschelding van restschulden in te dienen. Het Hof oordeelt dat het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie geschonden is in zoverre de gefailleerde die niet tijdig een verzoek tot kwijtschelding indient, het recht op die kwijtschelding onherroepelijk verliest. Zo staat de vormvereiste op gespannen voet met de doelstelling van de wetgever om het tweedekansondernemerschap te bevorderen en is ze niet pertinent voor de spoedige afwikkeling van de faillissementsprocedure. Bovendien zijn de gevolgen onevenredig voor de gefailleerde en zijn (gewezen) partner, aangezien de gefailleerde, alsook eventueel de partner, onherroepelijk met het ganse vermogen moet blijven instaan voor de schulden die niet zijn afgelost door de vereffening van de boedel.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-062n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-062n-info.pdf>

ARREST NR. 65/2021 – De Franse Gemeenschap schendt het gelijkheidsbeginsel niet door sommige universiteiten een tijdelijke financiering toe te kennen ter bevordering van de organisatie van universitaire opleidingen met een beperkte toegankelijkheid

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-065n.pdf>

ARREST NR. 71/2021 – Om de bevoegdheidsverdeling te eerbiedigen, moet de Brusselse ordonnantie over roerend en immaterieel cultureel erfgoed zo worden geïnterpreteerd dat zij alleen bicultureel erfgoed zonder nationale of internationale uitstraling betreft

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-071n.pdf>

ARREST NR. 72/2021 – Het gelijkheidsbeginsel vereist dat het parket wordt beschouwd als partij bij het beroep tegen zijn negatief advies over een nationaliteitsaanvraag en dat het parket dus kan worden verwezen in de kosten als het de zaak verliest

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-072n.pdf>

ARREST NR. 75/2021 – De opheffing van rechtswege van de Waalse lokale beleidsontwikkelingsplannen die dateren van vóór 1962 schendt de richtlijn 2001/42/EG « betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's »

Sinds de inwerkingtreding van het Waalse Wetboek van Ruimtelijke Ordening (WWRO) op 1 juni 2017, zijn de gemeentelijke plannen van aanleg (GPA's) die op die datum van kracht waren, lokale beleidsontwikkelingsplannen (LBOP's) geworden. Het WWRO voorziet in een mechanisme van opheffing van rechtswege van de LBOP's (de vroegere GPA's) die werden goedgekeurd vóór 22 april 1962

en die na die datum niet zijn herzien, zonder dat die opheffing onderworpen is aan een voorafgaande milieubeoordeling. Het Hof oordeelt dat die opheffing van rechtswege strijdig is met het gelijkheidsbeginsel, in samenhang gelezen met de richtlijn 2001/42/EG betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's. Volgens het Hof is de richtlijn van toepassing op de opheffing van een LBOP, zelfs wanneer dat LBOP is aangenomen vóór de inwerkingtreding van de richtlijn. Opdat de ontstentenis van een milieubeoordeling voorafgaand aan de opheffing van rechtswege van de betrokken LBOP's toelaatbaar zou zijn, zou die opheffing slechts betrekking mogen hebben op een « klein gebied op lokaal niveau » of zou zij slechts als « klein » mogen worden beschouwd, en zou zij geen aanzienlijke milieueffecten mogen hebben. Het Hof oordeelt dat het Waalse Gewest niet aantoonde dat alle LBOP's die worden beoogd door de opheffing van rechtswege, aan die voorwaarden voldoen.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-075n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-075n-info.pdf>

ARREST NR. 76/2021 – Het Hof vernietigt het tijdelijk en principieel verbod voor geïnterneerden om in persoon te worden gehoord op de zittingen van de kamer voor de bescherming van de maatschappij

Bij zijn arrest nr. 32/2021 van 25 februari 2021 schorste het Hof de wetsbepaling op grond waarvan de kamer voor de bescherming van de maatschappij tot 31 maart 2021 (inmiddels verlengd bij koninklijk besluit tot 30 juni 2021), de geïnterneerde niet langer persoonlijk moet horen, maar enkel zijn advocaat en het openbaar ministerie. Nu vernietigt het Hof die bepaling. Het Hof stelt dat de internering, als een specifieke wijze van gevangenhouding, precies vereist dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij, die over de voortzetting of de modaliteiten van de internering beslist, correct moet kunnen oordelen over de mentale of psychische toestand waarin de geïnterneerde personen zich bevinden, om te vermijden dat zij langer dan noodzakelijk van hun vrijheid worden beroofd. Om bij een virale pandemie de volksgezondheid te beschermen door fysieke contacten tussen mensen zoveel als mogelijk te beperken, zijn er minder beperkende maatregelen mogelijk dan aan de geïnterneerde zijn recht te ontnemen om persoonlijk te worden gehoord. Te denken valt aan een verschijning via videoconferentie of in een voldoende ruime, goed verluchte zittingszaal, of een zitting van de kamer voor de bescherming van de maatschappij in de instelling waarin de geïnterneerde verblijft.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-076n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-076n-info.pdf>

ARREST NR. 80/2021 – De verrekening van de in België verschuldigde erfbelasting met de in het buitenland betaalde erfbelasting op daar gelegen onroerende goederen maar niet met die op daar gehouden roerende goederen, is strijdig met het gelijkheidsbeginsel

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-080n.pdf>

ARREST NR. 81/2021 – De uitoefening bij aangetekend schrijven van een rechtstreekse vordering door de onbetaalde onderaannemer ten aanzien van de bouwheer belemmert de aannemer niet om zijn geschil met de bouwheer te laten beslechten door de rechter

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-081n.pdf>

ARREST NR. 82/2021 – Het decreet van de Franse Gemeenschap van 22 oktober 2020 is ongrondwettig omdat het de verplichting van een attest van toelating tot het vervolg van de studies diergeneeskunde retroactief verlengt tot het academiejaar 2020-2021

Het decreet van de Franse Gemeenschap van 13 juli 2016 betreffende de studies diergeneeskunde bepaalt dat een student, om die studies na het eerste jaar te kunnen voortzetten, in het bezit moet zijn van een attest van toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus. Om een dergelijk attest te verkrijgen, dient de student batig te zijn gerangschikt na een vergelijkend examen. Aanvankelijk was die verplichting van toepassing tot en met het academiejaar 2019-2020. Bij een decreet van 22 oktober 2020 heeft de Franse Gemeenschap die verplichting verlengd tot het academiejaar 2020-2021. Bij het Hof is een zaak aanhangig gemaakt in het kader van een geschil tussen de ULB en een studente die niet in het bezit was van een dergelijk attest. Het Hof oordeelt dat de verlenging van de verplichting om in het bezit te zijn van een dergelijk attest, een retroactieve werking heeft, vermits zij in werking is getreden na de aanvang van het academiejaar 2020-2021. Volgens het Hof staat het niet vast dat die retroactieve werking onontbeerlijk is voor de verwezenlijking van een doelstelling van algemeen belang. Het Hof besluit hieruit dat het decreet van 22 oktober 2020 in strijd is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, in samenhang gelezen met het algemeen beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-082n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-082n-info.pdf>

ARREST NR. 84/2021 – De verhoging van de rolrechten in 2018 is overdreven voor bepaalde rechtzoekenden tot aan de inwerkingtreding op 1 september 2020 van maatregelen die de juridische bijstand en de rechtsbijstand toegankelijker maken

Het instellen van een rechtsvordering impliceert de betaling door de rechtzoekende van een “rolrecht”. De wet van 14 oktober 2018 verhoogt het bedrag van de rolrechten. Tegen die verhoging hebben de « Ordre des barreaux francophones et germanophone » en verscheidene verenigingen een beroep tot vernietiging ingesteld. Het Hof oordeelt dat het recht op toegang tot de rechter het voorwerp kan uitmaken van beperkingen, waaronder financiële, op voorwaarde dat zij geen afbreuk doen aan de essentie zelf van dat recht en evenredig zijn met het nagestreefde gewettigde doel. Volgens het Hof streeft de bestreden wet gewettigde doelstellingen na en is zij relevant in het licht van die doelstellingen. De kostprijs van de uitoefening van het recht op toegang tot de rechter, verhoogd door de bestreden wet, kan volgens het Hof evenwel een buitensporige last vormen voor de rechtzoekenden die beschikken over bestaansmiddelen die amper

hoger liggen dan het plafond om juridische tweedelijnsbijstand en rechtsbijstand te kunnen genieten. Het Hof stelt evenwel vast dat een wet van 31 juli 2020 de toegang tot juridische bijstand en rechtsbijstand heeft vereenvoudigd. Hierdoor wordt de verhoging van de rolrechten in 2018 gecompenseerd. Het Hof vernietigt dus gedeeltelijk de wet van 14 oktober 2018, in zoverre zij van toepassing is op bepaalde categorieën van rechtzoekenden van wie de rechtsvordering is ingesteld vóór de inwerkingtreding van de wet van 31 juli 2020.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-084n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-084n-info.pdf>

ARREST NR. 85/2021 – Het Hof verwerpt de beroepen tot vernietiging van de wet van 20 december 2019 die een beperkt uitvoerverbod mogelijk maakt voor geneesmiddelen die onbeschikbaar zijn op de Belgische markt

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-085n.pdf>

ARREST NR. 86/2021 – De mogelijkheid voor de strafrechter om de onmiddellijke aanhouding uit te spreken wanneer er een risico is dat de beklaagde of de beschuldigde nieuwe misdaden of wanbedrijven zou plegen, is niet ongrondwettig

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-086n.pdf>

ARRESTEN NRS. 88/2021 EN 89/2021 – Het Hof verwerpt de vorderingen tot schorsing van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap tot invoering van de afzonderingsplicht en de contactopsporing in het kader van COVID-19

Tegen het Vlaams decreet tot invoering van de afzonderingsplicht en de contactopsporing in het kader van COVID-19 werden twee afzonderlijke verzoekschriften tot schorsing en vernietiging ingediend. Dit decreet voorziet in het kader van de strijd tegen COVID-19 in een verplichting tot afzondering, een controle op de naleving ervan en strafsancities voor de overtreders. Verder voorziet het in een uitwisseling van persoonsgegevens met de gemeenten met betrekking tot de identiteit van degene die in afzondering moet gaan, waar hij dat doet en hoe lang. Het Hof oordeelt in twee afzonderlijke arresten, in het kader van de vorderingen tot schorsing, dat de verzoekende partijen niet aantonen dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepaling hun een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen en verwerpt bijgevolg de vorderingen tot schorsing.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-088n.pdf>

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-089n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-088n-info.pdf>

ARREST NR. 92/2021 – Een onderneming met een louter commercieel belang kan op ontvankelijke wijze bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen een vernietigingsberoep instellen tegen een vergunningsbeslissing verleend aan een concurrent

Het Hof diende zich uit te spreken over een prejudiciële vraag van de Raad van State met betrekking tot artikel 4.8.11, § 1, eerste lid, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Die bepaling vereist dat men getuigt van een belang om een vergunningsbeslissing te kunnen aanvechten voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen. Volgens de Raad van State en de Raad voor Vergunningsbetwistingen moet die bepaling zo worden geïnterpreteerd dat een louter commercieel belang niet volstaat. Het Hof oordeelt dat die interpretatie op onevenredige wijze het recht op toegang tot de rechter beperkt, en derhalve niet bestaanbaar is met artikel 13 van de Grondwet en artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-092n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-092n-info.pdf>

ARREST NR. 93/2021 – De waarborg van de vastheid van betrekking moet ook gelden voor een opeenvolging van arbeidsovereenkomsten voor een bepaalde tijd en vervangingsovereenkomsten

Het Arbeidshof te Gent, afdeling Brugge, stelt een vraag aan het Hof over het feit dat de waarborg van de vastheid van betrekking na 2 jaar enkel geldt voor ofwel opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor een bepaalde tijd, ofwel opeenvolgende vervangingsovereenkomsten, maar niet voor een opeenvolging van arbeidsovereenkomsten voor een bepaalde tijd en vervangingsovereenkomsten. Het Hof oordeelt dat dit onderscheid niet redelijk verantwoord is, rekening houdend met het doel van de wetgever om de werkstabiliteit van de werknemer te verzekeren en de werknemer te beschermen tegen het onrechtmatige gebruik van opeenvolgende tijdelijke arbeidsovereenkomsten door de werkgever. De wetgever dient op te treden om deze ongrondwettigheid te verhelpen. In afwachting daarvan staat het aan het Arbeidshof om de regels voor overeenkomsten van onbepaalde tijd toe te passen ten aanzien van een werknemer die zich in een dergelijke situatie bevindt.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-093n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-093n-info.pdf>

ARREST NR. 97/2021 – Het Hof verwerpt de beroepen tot vernietiging van de wijziging van de vestigingsregeling voor apotheken en de praktijkinformatieregeling voor gezondheidszorgbeoefenaars

Het Hof diende zich uit te spreken over verschillende vernietigingsberoepen die waren ingesteld tegen de wijziging van de vestigingsregeling voor apotheken en de praktijkinformatieregeling voor gezondheidszorgbeoefenaars. Onder verwijzing naar de doelstelling van de bescherming van de volksgezondheid en de opdracht van de zorgverleners om de bevolking adequaat gezondheidsadvies te verstrekken en de vertrouwensrelatie met de patiënt of de cliënt niet in het gedrang te brengen, wijst het Hof zowel de middelen tegen de vestigingsregeling als die tegen de praktijkinformatieregeling als niet gegrond af.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-097n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-097n-info.pdf>

ARREST NR. 99/2021 – De kunsthogescholen van het gesubsidieerd vrij onderwijs worden gediscrimineerd ten opzichte van de kunsthogescholen van de Franse Gemeenschap wat de financiering van hun werking betreft

De gesubsidieerde vrije kunsthogescholen ontvangen van de Franse Gemeenschap werkingstoelagen die, per student, overeenkomen met 40 % van het bedrag van de werkingsdotaties die de Franse Gemeenschap toekent aan haar eigen kunsthogescholen. De « École supérieure des Arts ' Saint-Luc de Liège ' », die een gesubsidieerde vrije onderwijsinstelling is, is van mening dat zij wordt gediscrimineerd door dat verschil in financiering. Het Hof oordeelt dat dit verschil in behandeling discriminerend is, aangezien de Franse Gemeenschap er geen redelijke verantwoording voor kan geven. Het Hof weigert de gevolgen te handhaven van artikel 32, § 2, zevende lid, van de Schoolpactwet, dat aan de oorsprong van de discriminatie ligt, daar de Franse Gemeenschap niet aantoont dat de vaststelling van ongrondwettigheid voor haar onoverkomelijke financiële moeilijkheden zou kunnen veroorzaken en rekening houdend met het feit dat de Franse Gemeenschap, hoewel zij zich reeds lange tijd bewust was van het verschil in behandeling, niets heeft ondernomen om het te verhelpen.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-099n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-099n-info.pdf>

ARREST NR. 103/2021 – De onmogelijkheid voor de beklaagde om een volgberoep in te stellen bij een beperkt hoger beroep van het openbaar ministerie schendt zijn rechten van verdediging

Het Hof van Beroep te Gent wenst van het Grondwettelijk Hof te vernemen of het grondwettig is dat een beklaagde niet beschikt over een bijkomende termijn van 10 dagen om een volgberoep in te stellen bij een hoger beroep van het openbaar ministerie overeenkomstig artikel 205 van het Wetboek van strafvordering, terwijl het openbaar ministerie wel binnen 10 dagen een volgberoep kan instellen bij een hoger beroep van een beklaagde. Het Hof oordeelt dat artikel 205 van het Wetboek van strafvordering het gelijkheidsbeginsel en de wapengelijkheid schendt, in zoverre het niet voorziet in een bijkomende termijn van 10 dagen voor de beklaagde die geen hoger beroep heeft aangetekend, om alsnog een volgberoep in te stellen wanneer het openbaar ministerie zijn beroep heeft beperkt tot bepaalde gedeelten van het betwiste vonnis. Uit die vaststelling van ongrondwettigheid volgt dat een dergelijk volgberoep van de beklaagde ontvankelijk moet worden verklaard. In afwachting van een optreden van de wetgever, staat het aan het Hof van Beroep te Gent om een einde te maken aan de ongrondwettigheid. Wel handhaaft het Hof de gevolgen van de bepaling voor de definitieve rechterlijke beslissingen op tegenspraak die gewezen zijn vóór de bekendmaking van dit arrest in het Belgisch Staatsblad, om te vermijden dat definitieve rechterlijke beslissingen in het geding worden gebracht.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-103n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-103n-info.pdf>

ARREST NR. 105/2021 – Het is niet discriminerend dat de hoofdaannemer van wie de schuld ten aanzien van de onderaannemer is verdwenen door schuldvergelijking hoofdelijk aansprakelijk blijft voor sociale schulden van de onderaannemer

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-105n.pdf>

ARREST NR. 106/2021 – De Waalse decreetgever overschrijdt zijn bevoegdheid niet met een principieel vliegverbod voor drones boven Waalse natuureservaten

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-106n.pdf>

ARREST NR. 107/2021 – Het Hof verwerpt het beroep tot vernietiging van de wet die de essentiële elementen van het statuut van het penitentiair personeel regelt en een minimale dienstverlening in de gevangenissen oplegt bij staking

De wet van 23 maart 2019 regelt de essentiële elementen van het statuut van het penitentiair personeel en voert een minimale dienstverlening in de gevangenissen in geval van staking in. Een lid van het penitentiair personeel, tevens gevolmachtigde van de ACOD, vordert de vernietiging ervan voor het Hof. Het Hof oordeelt dat het optreden van de wetgever om de essentiële elementen van het statuut van de penitentiare beampten (opdrachten, taken, rechten en plichten) te regelen, redelijk verantwoord is in het licht van het doel om de legitimiteit van de penitentiare inrichting in haar geheel te versterken en de fundamentele rechten van de gedetineerden te verzekeren. Daarnaast is, volgens het Hof, het moraliteitsonderzoek ten aanzien van de kandidaten voor een ambt binnen de penitentiare administratie niet strijdig met het recht op eerbiediging van het privéleven. Ten slotte oordeelt het Hof dat de minimale dienstverlening, zoals geregeld bij de wet van 23 maart 2019, niet leidt tot een onevenredige inmenging in het stakingsrecht, de sociale dialoog en het collectief overleg niet verhindert en de vakbondsvrijheid en het recht op collectief onderhandelen niet in wezen aantast.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-107n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-107n-info.pdf>

ARREST NR. 113/2021 – Het Hof verwerpt de vorderingen tot schorsing van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap dat nieuwe eindtermen invoert voor de tweede en derde graad van het secundair onderwijs

Meerdere partijen verzoeken het Hof om de schorsing en de vernietiging van de nieuwe eindtermen die de Vlaamse Gemeenschap heeft vastgelegd voor de tweede en derde graad van het secundair onderwijs. Voor een schorsing is onder meer vereist dat de verzoekende partijen aantonen dat de onmiddellijke toepassing van de nieuwe eindtermen hun een moeilijk te herstellen ernstig nadeel berokkent. Het Hof is van oordeel dat de verzoekende partijen geen moeilijk te herstellen ernstig nadeel aantonen en dat de nadelen die de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepalingen voor de verzoekende partijen zou kunnen meebrengen, niet opwegen tegen de nadelen van een schorsing van die bepalingen voor het gehele onderwijsveld, meer bepaald het doorkruisen van de organisatie en de planning

van de scholen en van de leerkrachten op een ogenblik dat zij niet meer in de mogelijkheid zijn om nog fundamenteel bij te sturen. Het Hof verwerpt daarom de vorderingen tot schorsing van de nieuwe eindtermen. Het zal later nog uitspraak doen over de beroepen tot vernietiging.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-113n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-113n-info.pdf>

ARREST NR. 114/2021 – Het gelijkheidsbeginsel vereist het verbod voor de houder van verschillende vergunningen van onderscheiden klassen om de door elke vergunning toegestane kansspelen en weddenschappen te exploiteren via eenzelfde website

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-114n.pdf>

ARREST NR. 115/2021 – Het is redelijk verantwoord dat verkavelingsvoorschriften van verkavelingen ouder dan vijftien jaar op het ogenblik van de indiening van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag niet langer een weigeringsgrond voor de vergunning vormen

Het Hof diende zich uit te spreken over een prejudiciële vraag van de Raad voor Vergunningsbetwistingen met betrekking tot artikel 4.3.1, § 1, eerste lid, 1°, c), van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Volgens die bepaling vormen verkavelingsvoorschriften van verkavelingen die op het ogenblik van de indiening van een stedenbouwkundige vergunningsaanvraag ouder zijn dan vijftien jaar, niet langer een weigeringsgrond voor de aangevraagde vergunning, behoudens wanneer het gaat om voorschriften inzake wegenis en openbaar groen. Die bepaling leidt derhalve tot een verschil in behandeling. Terwijl de verkavelingsvoorschriften van een verkaveling die niet ouder is dan vijftien jaar in beginsel gelden als weigeringsgrond voor een vergunningsaanvraag die niet in overeenstemming is met die voorschriften, is dat, in beginsel, niet het geval voor de voorschriften van een verkaveling die ouder is dan vijftien jaar. Het Hof oordeelt dat die bepaling bestaanbaar is met de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet. Volgens het Hof is het verschil in behandeling pertinent ten aanzien van het legitieme doel om het ruimtelijk rendement van de bestaande bebouwde ruimte te verhogen en de bedoeling van de decreetgever om te vermijden dat de realisatie van nieuwere beleidsvisies over ruimtelijke ordening wordt belemmerd door verkavelingsvoorschriften van oudere verkavelingen. Bovendien oordeelt het Hof dat de in het geding zijnde bepaling geen onevenredige gevolgen heeft.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-115n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-115n-info.pdf>

ARRESTEN NRS. 117/2021 EN 118/2021 – De verplichte bedwelming van dieren voorafgaand aan het slachten in het Vlaamse en Waalse Gewest schendt de Grondwet niet

Het Hof verwerpt de beroepen tot vernietiging tegen het algemeen verbod op onbedwelmd slachten in het Vlaamse en Waalse Gewest. Het Hof had in het arrest nr. 53/2019 drie vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie. Bij

zijn arrest van 17 december 2020 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat om het dierenwelzijn bij rituele slachtingen te bevorderen, lidstaten een verdovingsmethode kunnen opleggen die omkeerbaar is en niet tot de dood van het dier kan leiden. Het Hof oordeelt nu over de grond van de zaak. Het Hof benadrukt dat de vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst een van de fundamenteën van een democratische samenleving is en erkent dat het algemeen verbod op onbedweld slachten een beperking inhoudt van de godsdienstvrijheid van joodse en islamitische gelovigen die alleen vlees eten van onbedweld geslachte dieren. Die beperking beantwoordt evenwel aan een dwingende maatschappelijke behoefte en is evenredig met de nagestreefde doelstelling om het dierenwelzijn te bevorderen. Voorts mag de mogelijkheid tot omkeerbare bedwelming bij ritueel slachten niet zo worden geïnterpreteerd dat ze zou voorschrijven op welke wijze een religieuze rite moet worden uitgevoerd.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-117n.pdf>

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-118n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-117n-info.pdf>

ARREST NR. 119/2021 – Het Hof verwerpt het beroep tegen de bepaling van het Waalse Dierenwelzijnwetboek die verbiedt om deel te nemen aan tentoonstellingen of wedstrijden met paarden die na 1 januari 2019 zijn geblokstaart

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-119n.pdf>

ARREST NR. 124/2021 – Ook bij insolventie van een pensioeninstelling is het redelijk verantwoord dat het aanvullend pensioen van de werknemer beschermd blijft en de werkgever verplicht is om tekorten aan te zuiveren

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-124n.pdf>

ARREST NR. 127/2021 – Het Hof verwerpt het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing van de wet waarbij wordt ingestemd met Europese regelgeving over de bijdrage van de lidstaten in de begroting van de Europese Unie

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-127n.pdf>

ARREST NR. 130/2021 – Het Hof verwerpt grotendeels de beroepen tot vernietiging tegen het Vlaamse gemeentewegendecreet

Twee beroepen tot vernietiging zijn ingediend tegen het Vlaamse gemeentewegendecreet van 3 mei 2019 dat een uniform juridisch statuut invoert voor alle wegen waarvan de gemeente de beheerder is. De verzoekers uiten kritiek op talrijke aspecten van het decreet. Het Hof oordeelt dat de verwervingsplicht die geldt voor de aanleg van nieuwe gemeentewegen, ook geldt voor de verplaatsing van een gemeenteweg op privaat domein. Bijgevolg wordt de regeling vernietigd die ertoe leidt dat de verplaatsing geldt als titel voor de vestiging van een erfdiensbaarheid van doorgang. Voorts vormt het vergoedingssysteem bij meer- of minderwaarde van het perceel waarop de gemeenteweg gelegen is, geen onevenredige beperking van het eigendomsrecht. Evenmin is dit het geval voor de

regeling inzake het ontstaan en de opheffing van gemeentewegen wegens langdurig (niet-)gebruik, aangezien de gemeentelijke beslissingen hierover steeds kunnen worden betwist bij de rechter.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-130n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-130n-info.pdf>

ARREST NR. 131/2021 – Het Hof verwerpt het beroep tegen de wet die de regeling van de uitzonderingen op de auteursrechten en de naburige rechten uitbreidt tot de kinderopvang

Bij de wet van 2 mei 2019 wordt de regeling van de uitzonderingen op de auteursrechten en naburige rechten die geldt voor het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek, uitgebreid tot de instellingen voor kinderopvang. SABAM, SIMIM en de cvba « PlayRight » stelden een beroep in tot vernietiging van die wet. Het Hof verwerpt dat beroep. Het Hof oordeelt dat richtlijn 2001/29/EG zulk een uitzondering toestaat voor de instellingen voor kinderopvang. Het Hof onderstreept dat de bestreden wet de uitzondering beperkt tot de pedagogische activiteiten van die instellingen en dat zij gerechtvaardigd is door de bekommernis om de opvoeding van kinderen te bevorderen. Volgens het Hof brengt de bestreden wet een billijk evenwicht tot stand tussen de rechten en belangen van de verschillende betrokken partijen. Die vaststelling impliceert evenwel dat het recht op vergoeding van de houders van auteursrechten en naburige rechten, dat reeds bestaat voor de andere gebruiksvormen die vallen onder onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, door de wetgever moet worden uitgebreid tot het gebruik van werken door de instellingen voor kinderopvang.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-131n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-131n-info.pdf>

ARREST NR. 137/2021 – Het Hof verwerpt het vernietigingsberoep tegen de hervorming van de Waalse reglementering inzake onbevaarbare waterlopen

Het Hof verwerpt het beroep tot vernietiging van het Waalse decreet van 4 oktober 2018 dat de reglementering inzake onbevaarbare waterlopen grondig hervormt. Volgens het Hof is het Waalse Gewest bevoegd om dat decreet aan te nemen. Het Hof oordeelt dat het bestreden decreet niet leidt tot een onteigening, maar inmengingen met zich meebrengt in het recht op het ongestoord genot van de eigendom van de eigenaars van onbevaarbare waterlopen en van terreinen langs die waterlopen. Volgens het Hof streven die inmengingen evenwel een doel van algemeen belang na en bewerkstelligen zij een billijk evenwicht tussen alle aanwezige belangen. Het Hof oordeelt ten slotte dat het recht van de Europese Unie de decreetgever niet ertoe verplichtte vooraf over te gaan tot een milieubeoordeling.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-137n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-137n-info.pdf>

ARREST NR. 140/2021 – Het Hof verduidelijkt de kwalificatie van een door de overheid opgelegde heffing als belasting of als socialezekerheidsbijdrage

Het Arbeidshof te Bergen stelt verschillende prejudiciële vragen aan het Hof over de grondwettigheid van de responsabiliseringsbijdrage, die door de werkgevers verschuldigd is in geval van een overmatig gebruik van het stelsel van de economische werkloosheid. Het Hof verduidelijkt allereerst de kwalificatie van een heffing als belasting of als socialezekerheidsbijdrage. Het besluit hieruit dat de in het geding zijnde bijdrage geen belasting is. Zij is dus niet onderworpen aan de grondwetsbepalingen die inzake belastingen van toepassing zijn. Voorts oordeelt het Hof dat, zoals het dat heeft geoordeeld bij het arrest nr. 100/2018, het niet strijdig is met de beginselen van de niet-retroactiviteit van wetgeving en van rechtszekerheid dat verschillende parameters van de bijdrage gedefinieerd zijn nadat de betrokken werkgevers hebben gebruikgemaakt van de economische werkloosheid. Het Hof oordeelt eveneens dat de bijdrage niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan het eigendomsrecht van die werkgevers. Het Hof is ten slotte van oordeel dat de verschillen in behandeling die bestaan tussen de werkgevers die vallen onder de algemene regeling en die welke vallen onder de bouwsector, die zijn onderworpen aan een afwijkende regeling, niet zonder redelijke verantwoording zijn.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-140n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-140n-info.pdf>

ARREST NR. 142/2021 – Het Hof verwerpt de beroepen tot vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest houdende de validatie van de sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines

Tegen het Vlaamse decreet tot validatie van de Vlaamse sectorale voorwaarden voor windturbines werden tien verzoekschriften tot gehele of gedeeltelijke schorsing en vernietiging ingediend. Door een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 25 juni 2020 kwamen de vergunning en de uitbating van alle bestaande en geplande windturbineparken waarvan de vergunning verwijst naar de zogenaamde “sectorale voorwaarden voor windturbines”, in het gedrang. De decretale validatie van die sectorale voorwaarden beoogt de dreigende negatieve gevolgen van het arrest van het Hof van Justitie voor de Belgische doelstellingen inzake hernieuwbare energie en inzake energiebevoorrading af te wenden. Bij arrest nr. 30/2021 verwierp het Hof de vorderingen tot schorsing omdat de tegen die decretale validatie aangevoerde middelen niet ernstig waren. Bij dit nieuwe arrest oordeelt het Hof dat die middelen evenmin gegrond zijn. Het verwerpt dan ook de beroepen tot vernietiging van de decretale validatie.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-142n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-142n-info.pdf>

ARREST NR. 147/2021 – Het Waalse decreet dat het systeem van registratie tegen verlaagd tarief van 6 % op verkopen van onroerende goederen tegen lijfrente onder bepaalde voorwaarden beëindigt, met inbegrip van de overgangsmaatregelen, is grondwettig

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-147n.pdf>

ARREST NR. 148/2021 – De toepassing van nieuwe bepalingen inzake de afstanden van beplantingen en overhangende takken en doorschietende wortels op het openbaar domein, is grondwettig mits rekening wordt gehouden met de eigenheid ervan

De wet « tot invoeging van het boek 3 ‘ Goederen ’ in het Burgerlijk Wetboek » voegt in het nieuw Burgerlijk Wetboek bepalingen in met betrekking tot de afstanden van beplantingen ten aanzien van de perceelsgrens en met betrekking tot overhangende takken en doorschietende wortels. Natuurverenigingen hebben tegen die bepalingen een beroep tot vernietiging ingesteld voor zover zij van toepassing zijn op het openbaar domein. Het Hof verwerpt het beroep. Het oordeelt dat de toepassing van de betrokken bepalingen op het openbaar domein noch een inbreuk maakt op de bevoegdheden van de gewesten noch een schending inhoudt van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie. Het Hof beklemtoont in dat verband de eigenheid van het openbaar domein : zakelijke gebruiksrechten kunnen bestaan op een openbaar domeingoed, maar enkel in de mate dat de openbare bestemming van dat goed er niet aan in de weg staat, wat ook geldt voor de regels inzake de afstanden van beplantingen. Vervolgens is het Hof van oordeel dat de bestreden bepalingen niet leiden tot een aanzienlijke achteruitgang in de bescherming van een gezond leefmilieu. Ten slotte onderstreept het dat de bestreden regels evenmin gelden voor aanplantingen die vóór de inwerkingtreding van de wet werden aangebracht.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-148n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-148n-info.pdf>

ARREST NR. 150/2021 – Het Hof vernietigt het decreet van de Franse Gemeenschap van 22 oktober 2020 in zoverre het de verplichting van een attest van toelating om de studie diergeneeskunde voort te zetten retroactief verlengt tot het academiejaar 2020-2021

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-150n.pdf>

ARREST NR. 151/2021 – Nadat ze al eerder ongrondwettig bevonden is, vernietigt het Hof de bepaling volgens welke het recht op kwijtschelding van restschulden van de gefailleerde die niet tijdig een verzoek daartoe indient, onherroepelijk verloren is

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-151n.pdf>

ARREST NR. 155/2021 – Het Hof stelt een discriminatie vast in zoverre de Vlaamse decreetgever niet heeft voorzien in een dotatie voor de pensioenlasten van de gemeenten en de OCMW's die niet zijn aangesloten bij het Gesolidariseerde Pensioenfonds

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-155n.pdf>

ARREST NR. 157/2021 – Artikel 1 van de wet van 6 april 1847 « tot bestraffing van de beleedigingen aan den Koning » schendt de vrijheid van meningsuiting

De kamer van inbeschuldigingstelling van het Hof van Beroep te Gent dient zich uit te spreken over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel dat door het Spaanse gerecht is uitgevaardigd tegen een Spaanse onderdaan die in Spanje werd veroordeeld wegens smaad aan en ernstige beledigingen van de Spaanse Kroon. De kamer van inbeschuldigingstelling, die onderzoekt of dat misdrijf ook een misdrijf in het Belgische recht is (de strafbaarstelling in beide landen is een voorwaarde voor de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel), stelt vast dat smaad aan en ernstige beledigingen van de Koning ook in België strafbaar zijn, op grond van de wet van 6 april 1847 “tot bestraffing van de beledigingen aan den Koning”. De kamer van inbeschuldigingstelling wil evenwel van het Hof vernemen of die wet in overeenstemming is met de vrijheid van meningsuiting. Het Hof is van oordeel dat artikel 1 van de wet van 6 april 1847 de vrijheid van meningsuiting schendt. Die bepaling bestraft beledigingen van de Koning met een bijzonder zware gevangenisstraf (zes maanden tot drie jaar gevangenisstraf), wat in beginsel strijdig is met de vrijheid van meningsuiting wanneer de straf wordt opgelegd voor geuite meningen in het kader van een politiek debat of een debat over aangelegenheden van algemeen belang. Bovendien beschermt die bepaling de reputatie van de Koning ruimer dan die van andere personen. Volgens het Hof beantwoordt de bepaling niet aan een dwingende maatschappelijke behoefte en is zij onevenredig met de doelstelling om de reputatie van de persoon van de Koning te beschermen.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-157n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-157n-info.pdf>

ARREST NR. 158/2021 – De afschaffing van de anonimiteit van prepaid-belkaarten en de medewerkingsplicht van banken en financiële instellingen bij de identificatie van de eindgebruiker zijn, op één punt na, grondwetsconform

De wet van 1 september 2016 schaft de anonimiteit van vooraf betaalde belkaarten af en maakt de identificatie van de eindgebruiker van een vooraf betaalde belkaart mogelijk op basis van de online banktransactie waarmee zij is aangekocht. Tegen die wet werd een beroep tot vernietiging ingesteld door drie verzoekers, die voornamelijk de schending van het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven aanvoerden. Op dat vlak verklaart het Hof de bestreden wet grondwettig, zij het onder voorbehoud van enkele interpretaties. Het vernietigt daarentegen de bestreden wet in zoverre de wet niet zelf bepaalt welke identificatiegegevens worden verzameld en verwerkt en welke identificatiedocumenten in aanmerking komen. De gevolgen van de vernietigde bepaling worden evenwel gehandhaafd tot de inwerkingtreding van een wettelijke regeling die deze identificatiegegevens en identificatiedocumenten opsomt. De handhaving geldt uiterlijk tot 31 december 2022.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-158n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-158n-info.pdf>

ARREST NR. 160/2021 – Het is niet discriminerend dat de kilometerheffing in het Waalse decreet van 16 juli 2015 enkel van toepassing is op de voertuigen

voor goederenvervoer waarvan de maximaal toegelaten massa meer dan 3,5 ton bedraagt

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-160n.pdf>

ARREST NR. 164/2021 – Rekening houdend met de overgangsmaatregelen, is de hervorming van het pensioenstelsel van de mijnwerkers bij de wet van 28 december 2011 grondwettig

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-164n.pdf>

ARREST NR. 165/2021 – Het is niet strijdig met het recht op het ongestoord genot van de eigendom dat de algemene vergadering van mede-eigenaars bij meerderheid van vier vijfde van de stemmen kan beslissen om gemeenschappelijke delen te verkopen

Aan het Hof wordt een vraag gesteld over de bepaling die de algemene vergadering van mede-eigenaars van een appartementsgebouw toestaat om gemeenschappelijke delen te verkopen bij meerderheid van vier vijfde van de stemmen. Het Hof is van oordeel dat die bepaling het recht op het ongestoord genot van de eigendom niet schendt. Die bepaling strekt ertoe een blokkering in het beheer van de mede-eigendom te vermijden. Dat is een legitieme doelstelling. De meerderheid van vier vijfde maakt het mogelijk een billijk evenwicht te verzekeren tussen de belangen van de mede-eigendom en de individuele belangen van de mede-eigenaars. Bovendien heeft de wetgever voorzien in beroepsmogelijkheden voor de rechter.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-165n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-165n-info.pdf>

ARREST NR. 166/2021 – De toewijzing van het toezicht op niet-gecertificeerde belastingadviseurs aan het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants is ongrondwettig. Wel handhaaft het Hof tijdelijk de gevolgen van de vernietigde regeling.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-166n.pdf>

ARREST NR. 167/2021 – De werknemer, in dienst getreden vóór of op 31 december 2013 en ontslagen na die datum, die tijdens de opzeggingstermijn in onderling overleg met de werkgever de arbeidsovereenkomst beëindigt, heeft geen recht op een ontslagcompensatievergoeding

Het Hof diende zich uit te spreken over een prejudiciële vraag van de Arbeidsrechtbank te Gent, afdeling Aalst, over de wettelijke regeling inzake de ontslagcompensatievergoeding. Die vergoeding compenseert voor de werknemer die in dienst is getreden vóór 1 januari 2014 en wordt ontslagen na 31 december 2013 het verschil tussen, enerzijds, de opzeggingstermijn of de overeenstemmende opzeggingsvergoeding die de werkgever moet toekennen en, anderzijds, de opzeggingstermijn of de overeenstemmende opzeggingsvergoeding die de werkgever zou toegekend hebben alsof de totale anciënniteit van de werknemer volledig verworven was na 31 december 2013. De Arbeidsrechtbank wil vernemen of er geen sprake is van discriminatie indien die regeling zo wordt geïnterpreteerd

dat de ontslagcompensatievergoeding verschuldigd is aan elke werknemer die in dienst is getreden vóór of op 31 december 2013 en na die datum wordt ontslagen, ook wanneer die werknemer tijdens de duur van de opzeggingstermijn, in onderling overleg met de werkgever, een einde maakt aan de arbeidsovereenkomst, omdat hij ander werk heeft gevonden. Het Hof oordeelt dat de wettelijke regeling in die interpretatie discriminerend is. Het Hof voegt er evenwel aan toe dat de betrokken regeling ook zo kan worden geïnterpreteerd dat in een dergelijk geval geen ontslagcompensatievergoeding verschuldigd is. In die interpretatie wordt het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie niet geschonden.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-167n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-167n-info.pdf>

ARREST NR. 168/2021 – De verplichting om een beroep te doen op erkende havenarbeiders, niet enkel voor het laden en lossen van schepen, maar ook voor het klaarzetten van trailers op een kade voor verscheping, is grondwettig

Het Hof van Cassatie heeft het Grondwettelijk Hof gevraagd zich uit te spreken over de grondwettigheid van de verplichting voor werkgevers in havengebieden om een beroep te doen op erkende havenarbeiders voor havenarbeid die verder reikt dan het strikte laden en lossen van schepen en ook buiten de havengebieden kan worden verricht. Eerst heeft het Hof aan het Hof van Justitie van de Europese Unie gevraagd of de nationale regeling van erkende havenarbeid een schending inhoudt van de vrijheid van vestiging of het vrij verkeer van diensten. Bij zijn arrest van 11 februari 2021 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat een wet die havenarbeid voorbehoudt aan erkende havenarbeiders verenigbaar kan zijn met het Unierecht indien ze als doel heeft de veiligheid in de havengebieden te waarborgen en arbeidsongevallen te voorkomen. In lijn met dat arrest stelt het Hof vast dat de wet op de havenarbeid slechts op algemene wijze voorziet in de invoering van een stelsel voor de erkenning van havenarbeiders. Het Hof beperkt zijn onderzoek tot de activiteit in het geschil dat aan de oorsprong ligt van de vraag : het klaarzetten van trailers op een kade voor verscheping met een daarvoor specifiek bestemd voertuig, een zogenaamde *tugmaster*. Volgens het Hof is de omvang van de risico's die daarmee gepaard gaan niet dermate verschillend van die bij het laden en lossen van schepen in strikte zin. De verplichting om voor havenarbeid uitsluitend een beroep te doen op erkende havenarbeiders is net ingegeven door de noodzaak om de veiligheid in de havengebieden te waarborgen en om arbeidsongevallen te voorkomen. Het is dan ook redelijk verantwoord dat de verplichting om een beroep te doen op erkende havenarbeiders geldt voor beide soorten havenarbeid.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-168n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-168n-info.pdf>

ARREST NR. 170/2021 – Het Hof is niet bevoegd om een vraag van de Waalse Commissie voor de toegang tot bestuursdocumenten te beantwoorden omdat ze een administratieve overheid is en geen rechtcollege

De vzw « Forum Voor Vredesactie » heeft bij de Commissie voor de toegang tot bestuursdocumenten van het Waalse Gewest een beroep ingesteld tegen de weigering van de Waalse Regering om de vergunningen voor de uitvoer van wapens naar het Koninkrijk Saudi-Arabië die sedert 1 september 2019 zijn uitgereikt, mee te delen. In het kader van dat beroep stelt de Commissie een vraag aan het Hof. Het Hof stelt dat het niet bevoegd is om de vraag te beantwoorden. Enkel rechtscollages kunnen vragen stellen aan het Hof. De Commissie is evenwel een administratieve overheid en geen rechtscollage. De Waalse decreetgever heeft immers de bedoeling gehad de Commissie te beschouwen als een administratieve overheid. Ten slotte zijn de regels met betrekking tot de bevoegdheid, de samenstelling en de werking van de Commissie verenigbaar met de kwalificatie als administratieve overheid.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-170n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-170n-info.pdf>

ARREST NR. 171/2021 – Het is redelijk verantwoord dat de Vlaamse Wooncode niet toelaat dat meerderjarige kinderen van de huurder van een sociale huurwoning de huurovereenkomst verderzetten na het overlijden of vertrek van de huurder

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-171n.pdf>

ARREST NR. 175/2021 – Het is niet ongrondwettig dat de btw-vrijstelling voor zorgdiensten niet geldt voor de terbeschikkingstelling van zorgpersoneel door een interimkantoor aan een zorginstelling

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-175n.pdf>

ARREST NR. 177/2021 – Het Hof spreekt zich uit over verschillende beroepen tegen de wet van 7 mei 2019 die de wet op de kansspelen wijzigt. Het Hof vernietigt enkele bepalingen en verwerpt de beroepen voor het overige.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-177n.pdf>

ARREST NR. 178/2021 – De afwezigheid van een sanctie wegens de niet-naleving door de administratie van de verplichting om de modaliteiten en termijnen van beroep te vermelden bij de kennisgeving van een individuele beslissing is ongrondwettig

De Arbeidsrechtbank te Luik stelt twee prejudiciële vragen aan het Hof in het kader van een beroep tegen een beslissing van het « Agence wallonne de la santé, de la protection sociale, du handicap et des familles ». De eerste vraag heeft betrekking op de beroepstermijn van één maand die in deze zaak van toepassing is, terwijl het Handvest van de sociaal verzekerde voorziet in een beroepstermijn van drie maanden. De tweede vraag heeft betrekking op het feit dat er geen sanctie is wanneer de administratieve overheid niet voldoet aan de verplichting die op haar rust om te vermelden hoe de beslissing kan worden bestreden voor een rechter. Het Hof antwoordt dat de toepassing van een beroepstermijn van één maand in dit geval niet discriminerend is, gelet op de respectieve bevoegdheden van het Waalse Gewest en van de federale overheid. Vervolgens antwoordt het

Hof dat de Waalse decreetgever, door de niet-vermelding van de modaliteiten en termijnen van beroep in de kennisgeving van de administratieve beslissingen met individuele strekking niet gepaard te doen gaan met een sanctie teneinde de daadwerkelijke uitoefening van het recht op toegang tot de rechter te vrijwaren, op onevenredige wijze afbreuk heeft gedaan aan de rechten van de bestuurd. Volgens het Hof staat het aan de Waalse decreetgever de aard te bepalen van de sanctie die in een dergelijk geval moet worden toegepast. In de zaak die aan het Hof voorgelegd is, moet de Arbeidsrechtbank concreet nagaan of het recht op toegang tot de rechter van de eiser is geschonden en een einde maken aan die schending.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-178n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-178n-info.pdf>

ARREST NR. 179/2021 – De luchtvaartmaatschappij voldoet aan haar wettelijke controleplicht wanneer een passagier bij het instappen zijn Unieburgerschap aantoonst aan de hand van een geldige identiteitskaart, een geldig paspoort of elk ander bewijs

Het Hof diende zich uit te spreken over een prejudiciële vraag van het Hof van Beroep te Brussel over de wettelijke verplichting voor luchtvaartmaatschappijen om te controleren of een passagier bij het aan boord gaan in het bezit is van de vereiste stukken om België binnen te komen. Wanneer zij die controleplicht niet nakomen, kan hun een administratieve geldboete worden opgelegd. Het Hof van Beroep vraagt het Hof of die verplichting verenigbaar is met het gelijkheidsbeginsel, indien zij zo wordt geïnterpreteerd dat geen administratieve geldboete wordt opgelegd indien een Unieburger zijn identiteit aan de hand van een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort aantoonst, maar wel een geldboete oplegt als een Unieburger zijn identiteit op een andere wijze aantoonst, terwijl zij beiden genieten van het vrij verkeer van personen dat binnen de Unie geldt. Het Hof oordeelt dat de interpretatie van het Hof van Beroep klaarblijkelijk onjuist is. Uit de samenlezing van verschillende wettelijke bepalingen volgt immers dat een luchtvaartmaatschappij voldoet aan haar controleplicht wanneer de passagier bij het aan boord gaan een geldige identiteitskaart of een geldig paspoort voorlegt dat bewijst dat hij een Unieburger is of elk ander bewijs dat aantoonst dat hij het recht van vrij verkeer of verblijf geniet.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-179n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-179n-info.pdf>

ARREST NR. 182/2021 – De periode van leegstand vóór de eigendomsoverdracht mag niet worden meegerekend om te bepalen of de nieuwe eigenaar aanspraak kan maken op een vermindering van de onroerende voorheffing wegens onvrijwillige leegstand

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-182n.pdf>

ARREST NR. 183/2021 – Het verbod op het afficheren van merkcreclame voor tabaksproducten in en aan de voorgevel van tabaks- en krantenwinkels is niet ongrondwettig

De wet van 24 januari 1977 « betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere produkten » bevatte een uitzondering op het principiële verbod op tabaksreclame voor het aanbrengen van het merk van een tabaksproduct op affiches in en aan de voorgevel van tabakswinkels en van krantenwinkels die tabaksproducten verkopen. De wet van 15 maart 2020 heft, met ingang vanaf 1 januari 2021, die uitzondering op. Een tabaksproducent stelt tegen die opheffing een beroep tot vernietiging in bij het Grondwettelijk Hof. Het Hof verwerpt dat beroep. Enerzijds schendt de opheffing van die uitzondering noch de vrijheid van meningsuiting, noch het recht op eigendom, noch de vrijheid van ondernemen. Aangezien reclame het verlangen naar een tabaksproduct kan opwekken bij jongeren, rokers en diegenen die een einde proberen te stellen aan hun gebruik, draagt de opheffing van de betrokken uitzondering bij tot een betere bescherming van de algemene volksgezondheid, en is zij redelijk verantwoord. Anderzijds is de opheffing van de betrokken uitzondering verenigbaar met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie en met het rechtszekerheidsbeginsel. In het licht van de doelstelling om de volksgezondheid te bewaken en de blootstelling aan reclame en de aantrekking van tabaksproducten, vooral bij jongeren, tegen te gaan, is het volgens het Hof pertinent om de zichtbaarheid van merkreclame in alle handelszaken zonder onderscheid naar producten te beperken, en dus ongeacht of het gaat om brandbare tabaksproducten of PRRP's (*potentially reduced risk products* : niet-brandbare producten en producten die niet op basis van tabak zijn, zoals e-sigaretten). Bovendien steunt die identieke behandeling op een redelijke verantwoording, aangezien het in beide gevallen gaat om schadelijke producten.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-183n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-183n-info.pdf>

ARREST NR. 187/2021 – Het Hof vernietigt de bepaling die toelaat burgers van de Europese Unie en hun familieleden tot 8 maanden vast te houden om de uitvoering te waarborgen van een bevel om het grondgebied te verlaten

Verschillende verenigingen vorderen de vernietiging van de bepalingen die de Koning toelaten om burgers van de Europese Unie en hun familieleden die het bevel hebben gekregen het grondgebied te verlaten, preventieve maatregelen op te leggen om het risico op onderduiken te voorkomen. Zij vorderen tevens de vernietiging van de bepaling die toelaat de burgers van de Unie en hun familieleden tot 8 maanden vast te houden met het oog op verwijdering. Het Hof heeft hierover twee prejudiciële vragen gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, dat hierop heeft geantwoord bij een arrest van 22 juni 2021. Het Hof verwerpt de grief die is gericht tegen de mogelijkheid om preventieve maatregelen op te leggen om het risico op onderduiken te voorkomen. Het staat aan de Koning die preventieve maatregelen te bepalen met inachtneming van de vereisten die voortvloeien uit het arrest van het Hof van Justitie : de Koning mag niet voorzien in preventieve maatregelen die strikter zijn dan die voor onderdanen van derde landen en de Koning moet de voorwaarden in acht nemen die zijn opgelegd bij de richtlijn 2004/38/EG. Het Hof vernietigt daarentegen de bepaling die toelaat burgers van de Unie of hun familieleden tot 8 maanden vast te houden.

Dit is dezelfde duur als voor onderdanen van derde landen. Voor de duur van de verwijderingsprocedure bevinden burgers van de Unie en hun familieleden zich niet in een situatie die vergelijkbaar is met die van onderdanen van derde landen. Het is dus niet verantwoord dezelfde maximumduur van vasthouding toe te passen.

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-187n.pdf>

Persbericht : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-187n-info.pdf>

ARREST NR. 188/2021 – Buitenlandse inkomsten die zijn vrijgesteld door een verdrag dat dubbele belasting voorkomt, en die in België zouden vallen onder een afzonderlijk tarief, mogen niet worden meegerekend om de progressieve belasting in België te bepalen

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-188n.pdf>

ARREST NR. 190/2021 – Het automatisch beroepsverbod voor bewakingsagenten bij een strafrechtelijke veroordeling is ongrondwettig in zoverre het ook geldt voor een veroordeling wegens onopzettelijke slagen en verwondingen bij een verkeersongeval

Arrest : <https://www.const-court.be/public/n/2021/2021-190n.pdf>

BIJLAGEN

A. SAMENSTELLING VAN HET HOF IN 2021

	Nederlandse taalgroep	Franse taalgroep
<i>Rechters</i>		
Voorzitters	Luc Lavrysen	François Daoût ⁴ Pierre Nihoul ⁵
Rechters	Trees Merckx-Van Goey ⁶ Riet Leysen Joséphine Moerman Yasmine Kherbache Danny Pieters ⁷ Sabine de Bethune ⁸	Jean-Paul Moerman Pierre Nihoul Thierry Giet Michel Pâques Thierry Detienne Emmanuelle Bribosia ⁹
<i>Referendarissen</i>	Jan Theunis Lien De Geyter Geert Goedertier Willem Verrijdt Sarah Lambrecht Heidi Bortels David Keyaerts Ann-Sophie Vandaele Nicolas Goethals Tim Souverijns	Bernadette Renauld Jean-Thierry Debry Géraldine Rosoux Sophie Seys Michèle Belmessieri Martin Vrancken Quentin Pironnet Romain Vanderbeck Nicolas Bernard Youri Mossoux
<i>Griffiers</i>	Frank Meersschaut	Pierre-Yves Dutilleux

⁴ Tot 14 september 2021

⁵ Vanaf 15 september 2021

⁶ Tot 16 juni 2021

⁷ Vanaf 13 januari 2021

⁸ Vanaf 22 juni 2021

⁹ Vanaf 29 oktober 2021

B. DATUM VAN BEKENDMAKING IN HET *BELGISCH STAATSBAD* VAN DE ARRESTEN DIE HET HOF IN 2021 HEEFT GEWEZEN

Nr. arrest	Datum arrest	Rolnummer	Publicatiedatum
001/2021	14.01.21	7071	20.05.21
002/2021	14.01.21	7125 e.a.	14.06.21
003/2021	14.01.21	7135	05.07.21
004/2021	14.01.21	7229 e.a.	23.07.21 (2 ^e ed.)
005/2021	14.01.21	7295 e.a.	01.03.21
006/2021	21.01.21	7030	15.03.21
007/2021	21.01.21	7041	06.05.21
008/2021	21.01.21	7081	19.05.21
009/2021	21.01.21	7222	23.07.21 (3 ^e ed.)
010/2021	21.01.21	7224	19.02.21
011/2021	28.01.21	6872	15.03.21
012/2021	28.01.21	6968	17.05.21
013/2021	28.01.21	7200	19.05.21
014/2021	28.01.21	7232	17.05.21
015/2021	28.01.21	7264-7323	06.05.21
016/2021	28.01.21	7333	03.06.21
017/2021	04.02.21	7096	22.06.21
018/2021	04.02.21	7207 e.a.	12.07.21
019/2021	04.02.21	7352	28.06.21
020/2021	11.02.21	7057	22.06.21
021/2021	11.02.21	7123	09.06.21
022/2021	11.02.21	7268	09.06.21
023/2021	25.02.21	7008-7009	20.04.21
024/2021	25.02.21	7060	28.06.21
025/2021	25.02.21	7116-7117	09.06.21
026/2021	25.02.21	7242	09.06.21
027/2021	25.02.21	7259	09.06.21
028/2021	25.02.21	7336	05.05.21 (2 ^e ed.)
029/2021	25.02.21	7377	31.05.21
030/2021	25.02.21	7440 e.a. (SCH)	07.02.21
031/2021	25.02.21	7463 (SCH)	31.05.21
032/2021	25.02.21	7501 (SCH)	01.03.21
033/2021	04.03.21	7158	15.04.2022
034/2021	04.03.21	7162-7206	09.06.21
035/2021	04.03.21	7254	28.04.21

036/2021	04.03.21	7298	15.07.21
037/2021	04.03.21	7312	09.06.21
038/2021	04.03.21	7319	04.08.21
039/2021	04.03.21	7396	23.07.21 (2 ^e ed.)
040/2021	04.03.21	7457	07.07.21
041/2021	04.03.21	7468 (U)	04.05.21
042/2021	11.03.21	7193	22.07.21
043/2021	11.03.21	7244	06.07.21 (2 ^e ed.)
044/2021	11.03.21	7311	22.07.21
045/2021	11.03.21	7480 (SCH)	16.03.21
046/2021	11.03.21	7481 (SCH)	16.03.21
047/2021	18.03.21	7086	18.06.21
048/2021	18.03.21	7269	19.05.21
049/2021	25.03.21	7111	28.07.21
050/2021	25.03.21	7310	06.05.21
051/2021	25.03.21	7344	28.07.21
052/2021	01.04.21	7141	27.04.21 (2 ^e ed.)
053/2021	01.04.21	7270	16.08.21
054/2021	01.04.21	7356 e.a.	20.07.21
055/2021	01.04.21	7417	12.08.21
056/2021	01.04.21	7465	25.05.21
057/2021	22.04.21	6590 e.a.	28.06.21
058/2021	22.04.21	7166	12.08.21
059/2021	22.04.21	7243	12.07.21
060/2021	22.04.21	7263	12.08.21
061/2021	22.04.21	7299	16.06.21 (2 ^e ed.)
062/2021	22.04.21	7355	12.07.21
063/2021	22.04.21	7382	30.08.21
064/2021	22.04.21	7416	20.09.21 (2 ^e ed.)
065/2021	29.04.21	7231	16.06.21 (2 ^e ed.)
066/2021	29.04.21	7306	22.06.21
067/2021	29.04.21	7403	21.09.21
068/2021	29.04.21	7486	20.09.21 (2 ^e ed.)
069/2021	06.05.21	7189	10.09.2021
070/2021	06.05.21	7266	12.08.21
071/2021	20.05.21	7273-7294	06.07.2021 (2 ^e ed.)
072/2021	20.05.21	7314	10.09.2021
073/2021	20.05.21	7339	10.09.2021
074/2021	20.05.21	7359	10.09.2021
075/2021	20.05.21	7366-7367	01.10.2021

076/2021	20.05.21	7501 (V)	23.06.21
077/2021	27.05.21	7340	17.09.2021
078/2021	27.05.21	7381	16.09.21
079/2021	03.06.21	7250	20.09.21 (2 ^e ed.)
080/2021	03.06.21	7376	20.09.21 (2 ^e ed.)
081/2021	03.06.21	7415	20.09.21 (2 ^e ed.)
082/2021	03.06.21	7473	21.06.21
083/2021	03.06.21	7536 (art. 71)	12.08.21
084/2021	10.06.21	7194-7215	12.07.21 (23.07.21 Erratum)
085/2021	10.06.21	7387 e.a.	12.08.21
086/2021	10.06.21	7400	12.07.21
087/2021	10.06.21	7428	03.05.2022
088/2021	10.06.21	7494 (SCH)	05.10.21
089/2021	10.06.21	7526 (SCH)	20.09.21 (2 ^e ed.)
090/2021	17.06.21	7370	15.02.22
091/2021	17.06.21	7418	01.03.22
092/2021	17.06.21	7419	24.01.22
093/2021	17.06.21	7447	15.02.22
094/2021	17.06.21	7498 (SCH)	31.01.22
095/2021	17.06.21	7510 (SCH)	07.02.22
096/2021	17.06.21	7511 (SCH)	17.01.22
097/2021	01.07.21	7174 e.a.	01.10.2021
098/2021	01.07.21	7262	29.07.2021
099/2021	01.07.21	7328	07.02.22
100/2021	01.07.21	7374	21.02.22
101/2021	01.07.21	7550 (art. 71)	02.08.2021
102/2021	08.07.21	7136	06.04.22
103/2021	08.07.21	7406	13.01.22
104/2021	08.07.21	7414	21.02.22
105/2021	08.07.21	7451	06.04.22
106/2021	15.07.21	7247	17.09.2021
107/2021	15.07.21	7261	06.10.21
108/2021	15.07.21	7378	16.09.21
109/2021	15.07.21	7401	30.09.21
110/2021	15.07.21	7413	20.09.21 (2 ^e ed.)
111/2021	15.07.21	7420	17.09.2021
112/2021	15.07.21	7548 (art. 72)	12.10.21
113/2021	22.07.21	7578 e.a. (SCH)	27.09.21
114/2021	16.09.21	7015	12.10.21

115/2021	16.09.21	7427	15.06.22
116/2021	23.09.21	7567 (art. 72)	21.02.22
117/2021	30.09.21	6816 e.a. (na LUX)	30.06.22
118/2021	30.09.21	7154 e.a. (V)	02.06.2022
119/2021	30.09.21	7223	24.02.22
120/2021	30.09.21	7338	16.06.2022
121/2021	30.09.21	7346-7347	16.05.2022
122/2021	30.09.21	7353	16.06.2022
123/2021	30.09.21	7461	09.05.2022
124/2021	30.09.21	7479	12.05.2022
125/2021	30.09.21	7552 (art. 72)	05.11.2021
126/2021	30.09.21	7562 (art. 72)	09.05.2022
127/2021	30.09.21	7583 (art. 71)	09.05.2022
128/2021	07.10.21	7156	12.07.2022
129/2021	07.10.21	7171	12.07.2022
130/2021	07.10.21	7290-7361	19.11.2021
131/2021	07.10.21	7301	03.05.2022
132/2021	07.10.21	7399	16.05.2022
133/2021	07.10.21	7438	16.05.2022
134/2021	07.10.21	7466-7467	16.05.2022
135/2021	07.10.21	7482	16.05.2022
136/2021	07.10.21	7584 (art. 71)	01.03.22
137/2021	14.10.21	7195	21.03.2022
138/2021	14.10.21	7313	21.03.2022
139/2021	14.10.21	7364	23.05.2022
140/2021	14.10.21	7368	13.06.22
141/2021	14.10.21	7369	01.03.22
142/2021	14.10.21	7440 e.a. (V)	02.05.2022
143/2021	14.10.21	7565 (art. 72)	21.02.22
144/2021	14.10.21	7568 (art. 72)	01.03.22
145/2021	14.10.21	7608 (art. 71)	05.04.2022
146/2021	21.10.21	7297	05.04.2022
147/2021	21.10.21	7380	23.05.2022
148/2021	21.10.21	7435	08.07.2022
149/2021	21.10.21	7488	14.03.2022
150/2021	21.10.21	7598 (art. 72)	22.11.2021
151/2021	21.10.21	7603 (art. 72)	13.12.2021
152/2021	21.10.21	7607 (art. 72)	23.05.2022
153/2021	28.10.21	7363	23.05.2022
154/2021	28.10.21	7371 e.a.	08.07.2022

155/2021	28.10.21	7411	21.12.2021
156/2021	28.10.21	7426	13.06.22
157/2021	28.10.21	7434	21.02.22
158/2021	18.11.21	6672	17.02.2022
159/2021	18.11.21	7252	16.06.2022
160/2021	18.11.21	7307	08.07.2022
161/2021	18.11.21	7332	01.07.2022
162/2021	18.11.21	7392	22.06.2022
163/2021	18.11.21	7430	01.07.2022
164/2021	18.11.21	7437	29.06.2022
165/2021	18.11.21	7452	05.07.2022
166/2021	18.11.21	7463	23.12.2021
167/2021	18.11.21	7477	11.04.2022
168/2021	25.11.21	6924 (na LUX)	01.07.2022
169/2021	25.11.21	7365	06.04.22
170/2021	25.11.21	7395	30.06.2022
171/2021	25.11.21	7491	16.06.2022
172/2021	25.11.21	7516	24.06.2022
173/2021	02.12.21	7345	21.02.22
174/2021	02.12.21	7362	09.05.2022
175/2021	02.12.21	7476	27.06.22
176/2021	02.12.21	7519 e.a.	27.06.22
177/2021	09.12.21	7277 e.a.	14.03.22
178/2021	09.12.21	7360	09.05.2022
179/2021	09.12.21	7431	01.07.2022
180/2021	09.12.21	7462	09.05.2022
181/2021	09.12.21	7524	01.07.2022
182/2021	16.12.21	7375	09.05.2022
183/2021	16.12.21	7489	04.07.2022
184/2021	16.12.21	7490	04.07.2022
185/2021	16.12.21	7508	12.07.2022
186/2021	16.12.21	7517	04.07.2022
187/2021	23.12.21	6749-6755 (na LUX)	15.02.22
188/2021	23.12.21	7439	09.05.2022
189/2021	23.12.21	7464	11.07.2022
190/2021	23.12.21	7531	09.05.2022
191/2021	23.12.21	7597 (art. 71)	17.01.22
192/2021	23.12.21	7651 (art. 71)	17.01.22
193/2021	23.12.21	7659 (art. 71)	04.07.2022

C. STAND VAN DE ZAKEN WAARIN EEN PREJUDICIËLE VRAAG AAN HET HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE IS GESTELD

1. Verzamelen en bewaren van de gegevens in de sector van de elektronische communicatie (Ordre des barreaux francophones et germanophone, Académie Fiscale ASBL, UA, Liga voor Mensenrechten ASBL, Ligue des Droits de l'Homme ASBL, VZ, WY, XX / Ministerraad)

Verwijzingsarrest van het Grondwettelijk Hof : 96/2018 (Rolnummer: 6590) van 19/07/2018

Mededeling in het *Publicatieblad* van 12/11/2018

Conclusie(s) van de advocaat-generaal van 15/01/2020

Arresten van het Hof van Justitie (C-511/18, C-512/18 en C-520/18) van 06/10/2020

Arrest van het Grondwettelijk Hof : 57/2021 van 22/04/2021

2. Verbod op het onverdoofd slachten van dieren (Centraal Israëlitisch Consistorie van België e.a., Unie Moskeeën Antwerpen VZW en Islamitisch Offerfeest Antwerpen VZW, JG en KH, Executief van de Moslims van België e.a, Coördinatie Comité van Joodse Organisaties van België. Section belge du Congrès juif mondial et Congrès juif européen VZW e.a, andere partijen: LI, Vlaamse Regering, Waalse Regering, Kosher Pultry BVBA e.a. en Centraal Israëlitisch Consistorie van België e.a., Global Action in the Interest of Animals VZW (GAIA))

Verwijzingsarrest van het Grondwettelijk Hof : 53/2019 (Rolnummer: 6816) van 04/04/2019

Mededeling in het *Publicatieblad* van 12/08/2019

Conclusie(s) van de advocaat-generaal van 10/09/2020

Arrest van het Hof van Justitie (C-336/19) van 17/12/2020

Arrest van het Grondwettelijk Hof : 117/2021 van 30/09/2021

3. Havenarbeid (Middlegate Europe NV / Ministerraad)

Verwijzingsarrest van het Grondwettelijk Hof : 94/2019 (Rolnummer: 6924) van 06/06/2019

Mededeling in het *Publicatieblad* van 14/10/2019

Conclusie(s) van de advocaat-generaal van 10/09/2020

Arrest van het Hof van Justitie (C-471/19) van 11/02/2021

Arrest van het Grondwettelijk Hof : 168/2021 van 25/11/2021

4. Vreemdelingenrecht en bescherming van de openbare orde en de nationale veiligheid (Ordre des barreaux francophones et germanophone, Association pour le droit des Étrangers ASBL, Coordination et Initiatives pour et avec les Réfugiés et Étrangers ASBL, Ligue des Droits de l'Homme ASBL en Vluchtelingenwerk Vlaanderen vzw / Ministerraad)

Verwijzingsarrest van het Grondwettelijk Hof : 112/2019 (Rolnummer: 6749) van 18/07/2019

Mededeling in het *Publicatieblad* van 09/12/2019

Conclusie(s) van de advocaat-generaal van 10/02/2021

Arrest van het Hof van Justitie (C-718/19) van 22/06/2021

Arrest van het Grondwettelijk Hof : 187/2021 van 23/12/2021

5. Verwerking van passagiersgegevens (Ligue des droits humains / Ministerraad)

Verwijzingsarrest van het Grondwettelijk Hof : 135/2019 (Rolnummer: 6713) van 17/10/2019

Mededeling in het *Publicatieblad* van 03/02/2020

Conclusie(s) van de advocaat-generaal van 27/01/2022

Arrest van het Hof van Justitie (C-817/19) van 21/06/2022

Arrest van het Grondwettelijk Hof nog niet uitgesproken

6. Gewestbelasting op de inrichtingen van toeristisch logies - Airbnb (Airbnb Ireland UC / Brussels Hoofdstedelijk Gewest)

Verwijzingsarrest van het Grondwettelijk Hof : 155/2020 (Rolnummer: 6708) van 26/11/2020

Mededeling in het *Publicatieblad* van 12/04/2021

Conclusie(s) van de advocaat-generaal niet gepubliceerd

Arrest van het Hof van Justitie (C-674/20) van 27/04/2022

Arrest van het Grondwettelijk Hof nog niet uitgesproken

7. Fiscale transparantie binnen de Europese Unie (Orde van Vlaamse Balies, IG, Belgian Association of Tax Layers, CD, JU / Vlaamse Regering)

Verwijzingsarrest van het Grondwettelijk Hof : 167/2020 (Rolnummer: 7429) van 17/12/2020

Mededeling in het *Publicatieblad* van 12/04/2021 (zaak: C-694/20)

Conclusie(s) van de advocaat-generaal van 05/04/2022

Arrest van het Hof van Justitie nog niet uitgesproken

Arrest van het Grondwettelijk Hof nog niet uitgesproken

8. Overgangsregeling Wapenwet (Actieve Verdediging der Wapenliefhebbers vzw, NG, WL / Belgische Staat)

Verwijzingsarrest van het Grondwettelijk Hof : 50/2021 (Rolnummer: 7310) van 25/03/2021

Mededeling in het *Publicatieblad* van 26/07/2021 (zaak: C-234/2)

Nog geen conclusie(s) van de advocaat-generaal

Arrest van het Hof van Justitie nog niet uitgesproken

Arrest van het Grondwettelijk Hof nog niet uitgesproken

D. STAND VAN DE ZAKEN DIE SAMENHANGEN MET DE GEZONDHEIDSCRISIS (BEÏNDIGDE ZAKEN IN GRIJS) - BIJGEWERKT TOT 15 JULI 2022

<u>ROL</u>	<u>Soort saisine</u>	<u>IN ZAKE</u>	<u>TREFWOORDEN</u>	<u>ARREST G.H.</u>
7383	PV		<i>Art. 71 : kennelijke onbevoegdheid</i>	Verwerping : 83/2020
7432	V		<i>Art. 71 : kennelijke onbevoegdheid</i>	Verwerping : 161/2020
7465	V + S	W. 6/11/20	Hand. verpleegkundigen	Verwerping S : 169/2020 Verwerping V : 56/2021
7470	V	D. VI. Gem. 15/05/20	Energie – opschorting termijn	Verwerping : 2/2022
7494, 7505, 7526, 7606	V + S	D. VI. Gem. 18/12/20 O. GGC 17/07/20	Verplicht afstand houden + Tracing Quarantaine	Verwerping S : 88+89/2021
7501	V + S	W. 20/12/20	Geïnterneerden, persoonlijke verschijning	S : 32/2021 V : 76/2021
7543, 7544	PV	W. 15/05/07	Civiele veiligheid, strafr. vervolgingen	
7550	V		<i>Art. 71 : kennelijke onbevoegdheid</i>	Verwerping : 101/2021
7555 > 7560	V	D. W. Gew. 30/09/20, D. D. Gem. 12/10/20, W. 9/10/20, O. GGC 1/10/20, D. VI. Gem. 2/10/20 – Samenwerkingsakkoord 25/08/20	Tracing / Sciensano	
7587	V	O. Br. Gew. 4/12/20 – Bevestiging bijz. machten	Verbod uithuiszetting	Verwerping : 97/2022
7599	V	D. W. Gew. 3/12/20 – Bevestiging bijz. machten	Opschorting beroepstermijnen RvS	V en handh. gevolgen : 69/2022
7626, 7635, 7641	PV	W. 15/05/07	Civiele veiligheid, strafr. vervolgingen	
7633, 7655, 7686, 7731, 7751, 7752, 7753, 7757, 7758, 7759	V	W. 14/08/21	Pandemiewet	Verwerping S 7752 : 80/2022
7648	V	W. 2/04/21, VI. Gem. 2/04/21, D. Fr. Gem. 25/03/21, D. D. Gew. 29/03/21, O. GGC 2/04/21, D. W. Gew. 1/04/21, D. FGC 1/04/21 – Samenwerkingsakkoord 12/03/21	Verwerking gegevens vaccinet	

7658, 7666	V + S	1) W. 1/10/21, D. Vl. Gem. 1/10/21, D. Fr. Gem. 30/09/21, D. D. Gem. 30/09/21, D. W. Gew. 30/09/21, O. GGC 30/09/21, D. FGC 30/09/21 – Samenwerkingsakkoord 27/09/21; 2) W. 29/10/21, D. Vl. Gem. 29/10/21, D. Fr. Gem. 28/10/21, D. D. Gem. 29/10/21, D. W. Gew. 28/10/21, O. GGC 29/10/21 – Samenwerkingsakkoord 28/10/21; 3) D. Vl. Gem. 29/10/21	CST	Verwerping S : 10/2022
7661	PV	W. 24/12/20 – Bevestiging bijz. machten	Schorsing verjaring strafvorderingen, ontstentenis van uitzonderingen	
7665	PV	W. 23/03/20	Overbruggingsrecht zelfstandigen	
7668, 7669, 7671, 7672, 7676, 7677, 7678, 7681, 7682, 7687, 7691, 7692, 7694, 7739, 7743	V	1) D. Vl. Gem. 29/10/21 ; 2) W. 20/07/21, D. W. Gew. 15/07/21, D. D. Gem. 19/07/21, D. Fr. Gem. 19/07/21, D. Vl. Gem. 19/07/21, O. GGC 22/07/21, D. FGC 22/07/21 – Samenwerkingsakkoord 14/07/21; 3) W. 1/10/21, D. Vl. Gem. 1/10/21, D. Fr. Gem. 30/09/21, D. D. Gem. 30/09/21, D. W. Gew. 30/09/21, O. GGC 30/09/21, D. FGC 30/09/21 – Samenwerkingsakkoord 27/09/21; 4) O. GGC 14/10/21; 5) D. W. Gew. 21/10/21 ; 6) W. 29/10/21, D. Vl. Gem. 29/10/21, D. Fr. Gem. 28/10/21, D. D. Gem. 29/10/21, D. W. Gew. 28/10/21, O. GGC 29/10/21 – Samenwerkingsakkoord 28/10/21; 7) D. W. Gew. 24/11/21; 8) O. GGC 14/01/22	CST	Verwerping S 7743 (art. 71) : 71/2022
7670, 7680, 7749	V	D. W. Gew. 21/10/21	CST	
7679	V + S		Art. 71 : ontstentenis van beslissing tot optreden	Verwerping : 20/2022
7685	V + S	W. 29/10/21, D. Vl. Gem. 29/10/21, D. Fr. Gem. 28/10/21, D. D. Gem. 29/10/21, D. W. Gew. 28/10/21, O. GGC 29/10/21 – Samenwerkingsakkoord 28/10/21	CST	Verwerping S : 21/2022

7690	PV	W. 20/12/20	AV mede-eigenaars – Versoepeling unanimiteitvereiste	Korte procedure <i>art. 72</i> – Geen antwoord : 45/2022
7697	V + S	O. GGC 14/10/21	CST	Verwerping S : 38/2022
7706	PV	BWR nr. 2 18/03/20	Opschorting beroepstermijnen RvS	
7729	PV	W. 22/12/2020 - artt. 11 en 17 W. 2/04/21 Samenwerkingsakkoord 12/03/21	Registratie vaccinatiegegevens Verwerking gegevens vaccinet	
7741	V		<i>Art. 71 : kennelijke onbevoegdheid</i>	Afstand : 53/2022
7821	PV	BWR nr. 2 18/03/20 - D. W. Gew. 3/12/20 – Bevestiging bijz. machten	Opschorting beroepstermijnen RvS	
7830	V + S	O. GGC 7/04/22	Delegatie aan Verenigd College	